

NGS. RAMASSETTER ROBERT

urnak

BUDAPEST

Disztor 2 I. sz.

ROMANIA

1 LEI-POSTA

UJ KELET

ESZAKI POLITIKAI LAP

Tábla postala
pártite in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
dtesek díjszabása szerint. Az „UJ
KELET” a transilvaniai és banati
szókegyetlen politikai napilap.
A cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

Bérszámítás
leveleket nem
fogadunk el.

Ara 5 lej

— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: János
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Ha-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 58.

Szerda, 1937. július 21.

5697. EV. XX. ÉVF.
AV 13. 162. SZAM

Hadüzenet nélkül és a még folyó tárgyalások ellenére:

Megkezdődött a harci tevékenység az északkeleti japán és kínai csapatok között

A japán kormány utolsó jegyzékében az északkeleti kínai haderők azonnali visszahívását követeli

„Egyetlen talpalattnyi földet sem hagyunk kiszakítani Kína testéből” — jelentette ki Csang-Kaj-Sek

TOKIÓ, július 20. A formális hadüzenet megtörténte nélkül és annak ellenére, hogy a diplomáciai összeköttetés Nanking és Tokió között még nem szakadt meg, sőt további tárgyalások vannak folyamatban a délutáni jelentések arról számolnak be, hogy Észak-Kínában megkezdődtek az összeütközések a japán és kínai csapatok között. Mint a Domej japán ügynökség jelenti Pekingből, a japán csapatok délután két óra 37 perckor „büntető” támadást indítottak Unag-Pingban, a kínai haderők ellen. A harcok rendkívül hevesen folynak. Lukuciuában a kínai csapatok rálőttek egy japán járőrré és megsebesítették Jamazaki kapitányt. A kínai mozsárágyúk három alkalommal bombázták a japán csapatokat. A bombázások este kilenckor, éjjel kettőkor és hajnali négykor történtek. Peking és Csin-Csin között a távirati összeköttetés több helyen megszakadt.

A japán hadügyminisztérium hivatalos jelentése szerint a Juang-Tinso folyó környékén a kínai tüzérség a japán csapatokat bombázta. Délután kettőkor a kínai csapatok megkezdtek előnyomulásukat Papsaon és Lukuciu irányában. A harcok folynak. Eddig egy japán katona esett el és egy sebesült meg.

A japán távirati iroda pekingi jelentése szerint a japánok állítólag délután 2 óra 37 perckor megkezdtek Vamping város bombázását is.

Átadták Nankingban Japán utolsó jegyzékét

A Domej japán ügynökség jelenti Nankingból, hogy Ulkita ezredes japán katonai attasé egy utolsó jegyzéket nyújtott át a külügyminisztériumnak és hadügyminisztériumnak az északkeleti helyzet tisztázásának tekintetében.

A japán kormány a kínai csapatok és az Észak-Kínában állomásozó légi haderők visszahívását követeli.

Mint Tokióból egyidejűleg jelentik, Hsu-Shiu-Ying kínai követ az éjszaka folyamán Nankingból a japán fővárosba érkezett. A követet reggel kilenc órakor Hirota japán külügyminiszter fogadta és megtárgyalta vele a kínai helyzetet. Hirota felvilágosítást adott a kínai követnek a japán szempontokról és kérte, vegye rá a nankingi kormányt a helyzet ismételt tanulmányozására és felhívta a figyelmét az elutasító válasz esetleges következményeire.

A kihallgatás után Hirota résztvett a minisztertanácson, melyen Konoje miniszterelnök elnökölt.

A japán külügyminisztérium válasza a kínai jegyzékre

Mint Tokióból jelentik, a japán külügyminisztérium ma küldte el válaszáat a július 19-én kelt kínai jegyzékre. A Domej ügynökség szerint a jegyzék kéri a nankingi kormányt ne hiusítsa meg az Észak-Kínában kötött helyijellegű egyezségek létrejöttét és szakítson félbe minden japánellenes intézkedést.

Japán nem hajlandó visszavonni csapatait a kínai csapatoktól egy időben, ahogyan azt a nankingi kormány kéri, de ugyanakkor követeli a központi kormány Észak-Kínába küldött csapatainak azonnali visszahívását.

A nankingi kormány magatartása megakadályozza a konfliktusnak diplomáciai

úton való elintézését. Az északkeleti csapatok számbeli fölénye a japán telepítvények és a japán helyőrség életét veszélyezteti. A kínai kormány az a kívánsága, hogy az összes helyijellegű szerződéseket a nankingi kormány hagyja jóvá, ellentmond a hopei és csahari politikai tanácsok különleges jellegének.

Japán csak az északkeleti hatóságokkal akar megállapodni

Mint Tokióból jelentik, ma reggelre várják a japán minisztertanács összehívását, hogy Japánnak Kínával szembeni végleges magatartását megtárgyalják. A kormány és a tiensini katonai hatóságok között állandó kapcsolat áll fenn és a hadvezetőség rendeletei a kormány közvetlen ellenőrzése alatt állanak. Ha a kínaiak részéről új beavatkozás nem történik a japán helyőrség megkezdte bejelentett akcióját.

Japán diplomáciai körökben tudni vélik, hogy a japán kormány már július 12-én visszautasította a kínai kormány július 8-i emlékiratát, mely a japán csapatok részleteiben történő visszahívását követelte. E körök szerint az emlékirat többi pontjai is elfogadhatatlanok voltak. A meg egyezs csak az északkeleti helyi hatóságok részéről köthető meg, a nankingi kormány beavatkozása nélkül.

Rövidesen megtörténik a hadüzenet?

Tokiói jelentés szerint egy japán katonai személyiség kijelentette, hogy Japan nem fogja tovább tűrni a kínai agitátorok sértéseit és hogy veszedelmes volna újabb japán erősítésekre várni,

mert a kínaiak előrehaladnak és a japán haderők bekerítésére törekednek.

Nem lehet tudni, hogy rövidesen megtörténik-e a hadüzenet, ha az incidenst helye-

tetlen lesz lokalizálni. A szovjetek szerint nem fognak beleavatkozni a háborúba, minthogy a kormányt a belügyek foglalják le.

Tiensini jelentés szerint a japán helyőrség közölte, hogy újra akcióba lép, ha a kínaiak folytatják törvénytelen tevékenységüket. A japánok szigorúan tiszteletben tartották a megegyezést, nem így azonban a kínaiak, akik tegnap este is megsebesítettek egy japán tisztet.

Egyidejűleg Tokióból jelentik, hogy a kínai kormány nyilatkozatainak következtében az északkeleti japán hadvezetőség közli, hogy a mai naptól fogva teljes cselekvési szabadságot vesz magának a szükséges intézkedések megtételére.

Csang-Kaj-Sek nyilatkozata

Sanghajból jelentik, hogy Csang-Kaj-Sek a sajtónak a következő nyilatkozatot adta:

— A háboru, vagy béke kizárólag Japántól függ. Ha megengednek, hogy akár egy talpalattnyi földet is kiszakítsanak az országból, megbocsáthatatlan bünt követnének el hazánkkal szemben. A kínai kormány álláspontja a most folyó tárgyalásokkal kapcsolatban a következő:

1. A lukuciuai incidens intéződjék, el anélkül, hogy Kínának politikai, vagy területi egysége csorbát szenvedne.

2. Hopej és Csahai tartományok politikai státusát a nankingi kormány alkotja meg és azon semmiféle módosítást nem tűr.

3. A nankingi kormány által kinevezett tisztviselők helyükön maradnak.

4. A 29. hadtestnek meg kell tartania a pozíciót.

Végül a következőket mondotta a tábornok:

— Gyenge nemzet vagyunk, de utolsó lélegzetünkig fogjuk védeni a nemzeti lét jogát. Nem akarunk háborút, de támadással fogunk a támadásokra válaszolni. A nemzetnek meg kell értenie, hogy a kormány a jelen pillanatban megfelelő intézkedéseket tesz az ország védelmére, meg kell értenie, hogy ha a háboru megkezdődik, végig kell küzdenie a harcot.

Eden nyilatkozata az alsóházban a távolkeleti helyzetről

Mint Londonból jelentik, az angol alsóház tegnapi ülésén tárcája költségvetési vitájában Eden külügyminiszter beszédet mondott és ebben hangoztatta azt a reményét, hogy a távolkeleti rendkívül zavaros és nyugtalanító helyzetben mégis csak békés megoldásra fognak jutni, mert a válságot egyik fél sem idézte fel s a három demokráta nagyhatalom kész közvetíteni.

(Folytatása a 8-ik oldalon.)

VILAG TUKRE

A hanyatló kampóskereszt

Az egymásra torló életbevágóan fontos külpolitikai események sodrában alig kerül szó arról, tulajdonképpen mi a helyzet ma Németországban? Bizonyos szempontból jól is jár a Harmadik Birodalom, hogy a nagy zavarban elterelődt a világ érdeklődése róla, mert ha kifelé nem is hallatszik egyetlen panasz szó sem, de a lelkesedés is mintha elcsitul volna.

Ma már magukat nyíltan náci pártiaknak valló személyiségek sem tagadják, hogy a hitleri Németország nem nevezhető földi paradicsomnak és hogy az egyre súlyosabb gazdasági válság nyomán itt-ott feltör az elégedetlenkedés moraja.

A Bucurestiben megjelenő francia nyelvű Le Moment Alfred Hefter tollából érdekes cikket közöl a pillanatnyi németországi helyzettel kapcsolatban. A cikkirő beszélgetést folytatott egy szélsőjobboldali ismert román politikussal, aki csak nemrégiben járt a Harmadik Birodalomban. Ez a politikus habozás nélkül beismerte, hogy lényegesen más a hangulat ma Németországban, mint volt csak egy évvel ezelőtt is.

— Nemcsak egy általános idegfeszültség okozta hangulat érzik a Harmadik Birodalomban — mondotta a szélsőjobboldali politikus — hanem nagy nyugtalanság nehezedik a lelkekre. A tömegből már hiányzik az egykori lelkesedés és fanatizmus. Egyetlen emberrel nem találkoztam, akinél a régi vak hitet tapasztaltam volna. Méltán kérdezheti az ember, hova tűntek a Heil Hitler harsogó tömegek? Hová tűntek a kampóskeresztok, amelyeket eddig szelvény-hosszában láthatott az ember a karokon, vagy gomblyukokban?

— Valaminek történnie kell — mondotta nyilatkozatában az ismert jobboldali személyiség — valami váratlannak, különben szörnyű kétségbeesés felé megy a német nép.

Ezzel be is fejezte szűkreszabott nyilatkozatát, de az újságíró nagyon is messzerenő következtetéseket von le ebből is. A kenyér hiányának hatása már érezhetővé válik és talán nagyon is szörnyű események várhatók. Valamely nép vezetéséhez nem elegendő a mitosz és a demagógia. Hitler ugyan azt állítja a Mein Kampf-ban: hogy csak rendkívüli merész hazugságokkal kelthető az igazság látszata. Ezzel a tétellel azonban nem lehet hosszú ideig operálni.

Naponta eimondhatják, hogy a német nép elégedett, boldog és jóltáplált. Allit-hatják, hogy jobban szereti az ágyut a vajnál és a politikai parancsuralmat a mindennapi kenyérvél, a végén csak kitünik a meztelen valóság.

— A katolikusokat aztán igazán maga ellen fordította az uralkodó hatalom. Lát-szólag elviselik sorsukat, hogy teljesen kiszorították őket a közéletből és rájuk szabították az SS és SA legényeket. Vezé-reik legjobbjai pedig börtönben ülnek. De a protestánsok sem sokkal elégedettebbek. Nagyon is együtt érznek most a katolikusokkal. Félelem ül meg a lelkeket.

A tömegek? Nagy lelkesedéssel olvasták a július 13-i rendeletet, amely az eddig-nél is sokkal jobban megszorította a napi kenyéradagot. A tiszta lisztet majdnem teljesen kivonták a forgalomból. Ma már krumpliból vagy jobbik esetben buza és rozssal kevert kukoricalisztból készül a német kenyér.

Még ebben a kenyérben sincs azonban köszönet. A pékeu ugyanis a kisütés után csak 24 órával kezdhetik árulni a kenyé-

rek

roll szervek készüljenek
veik újból való átvételé-
problémákat illetőleg a
s nyugodtabb és általa-
gy a keleti konfliktus
befolyásolja.

Saint Jean de Luxból je-
körökben általános a véle-
el javaslatot a holnap be-
ferencia ülésén egy a va-
gosi kormányok elfogad-
visszahívására vonatko-
két kormány részéről meg-
na tenni.

anco beszédei a polgárhá-
ének évfordulóján

ük, hogy Azana köztár-
nap a rádióban nagyobb
Kijelentette, hogy a köz-
sleges küzdelemre kell
csak a külső, hanem a
en is. Majd bejelentette,
sszági harcok áll kézen-
a proletáriátus által kivi-
megtartsa.

ridből jelentik, hogy teg-
sorozatosan lőtték le a
peit, összesen 26-ot. Mad-
nak hibe jár, hogy a fel-
en újabb nagy támadásra
Madrid védelmére szele-
történtek.

tés szerint az ellenforra-
évfordulója alkalmából
rtott a rádióban. Hangu-
adalom előtt katólikus álla-
Spanyolo-szágban, míg
alma alatt álló területeken

özetlet viták egy-
ban a lasizták és
hivatalos lapjának
karcsl

19. A francia társadalmi
au” című hivatalos lapja-
nité kommunista hivata-
összeverekedtek. Az út-
órán át tartott. Három
lt, egyikük súlyosan. A
t ifjusági szervezete a
ratot küldött a keresz-
etség ifjusági szervezete
ngsúlyozta, hogy világ-
adacára a két szervezet
kell térnie a boldogtalan
sára, életmódjának felja-
at a lelkiismeret szabad-
kében teljesítendő mun-

19. A francia társadalmi
au” című hivatalos lapja-
nité kommunista hivata-
összeverekedtek. Az út-
órán át tartott. Három
lt, egyikük súlyosan. A
t ifjusági szervezete a
ratot küldött a keresz-
etség ifjusági szervezete
ngsúlyozta, hogy világ-
adacára a két szervezet
kell térnie a boldogtalan
sára, életmódjának felja-
at a lelkiismeret szabad-
kében teljesítendő mun-

19. A francia társadalmi
au” című hivatalos lapja-
nité kommunista hivata-
összeverekedtek. Az út-
órán át tartott. Három
lt, egyikük súlyosan. A
t ifjusági szervezete a
ratot küldött a keresz-
etség ifjusági szervezete
ngsúlyozta, hogy világ-
adacára a két szervezet
kell térnie a boldogtalan
sára, életmódjának felja-
at a lelkiismeret szabad-
kében teljesítendő mun-

19. A francia társadalmi
au” című hivatalos lapja-
nité kommunista hivata-
összeverekedtek. Az út-
órán át tartott. Három
lt, egyikük súlyosan. A
t ifjusági szervezete a
ratot küldött a keresz-
etség ifjusági szervezete
ngsúlyozta, hogy világ-
adacára a két szervezet
kell térnie a boldogtalan
sára, életmódjának felja-
at a lelkiismeret szabad-
kében teljesítendő mun-

BB SPORT

HAGGIBOR 3:0 (2:0)

19. Az Uj Kelet tud-
kolozsvári strandfürdő me-
tét vette a kolozsvári víz-
zdelme. Az első napon a
Haggibor együttesével ját-
CAC 3:0 (2:0) arányban. A
ita komplett első garnitúr-
patában három tartalék szer-
at Gebefügi (2) és Barna-

Könyv. és Lapkiadó R. 15
Strada Baroz L. Pog 18
száma: 18-60.

RENDEZÉS

ret, amely így kevésbé izletes, tehát kevésbé is fogy belőle.

A német nép ma háborus ellátást kap és az úgynevezett „Hitler kenyér“ semmi-lyen sem különbözik attól a kenyértől, melyet jegyre árusítottak a háboru alatt.

Egyébként megállapították, hogy évről-évre csökken a bevetett földterület. A föld nagy részét textilnövényekkel vetették be, egy nagy hányadát pedig katonai célokra használják. Mindehhez még hozzá járul a parasztság csüggedt hangulata, amely egyáltalán nem hisz már a földosztási ígéretekben. Németország ebben az évben két szer annyi gabonát vásárolt, mint az előző évben, mert saját termése még nyolc hónapra sem volt elegendő a sorozatos fej- adagmegszorítások ellenére.

De nemcsak az élelmiszereket nélkülözi a Harmadik Birodalom. A tojás, tej és vajon kívül, amelyek ma már csemegeszám- ba mennek, a vashiány is elképesztően mu- tatkozik. Van a vasiparnak olyan ága, amely ebben az évben még 50 százalékát sem kapta a rendes vasmenyiségnek. A piacon ma egyáltalán nem kapható vas, mert minden készletet a fegyvergyárak emésztették fel.

Azt hitték, hogy Bilbaónak és a baszk területeknek eleste meghozza Németor- szágnak a hiányzó vasmenyiséget. Nagy tévedés. A baszk bányák mindössze három millió tonna vasat termeltek ki, ugyanak- kor Németország évente 15 millió tonna vasat vásárolt külföldről. Bizonyos, hogy a németek megháromszorozták a kiterme- lést, de ehhez birtoklóiak kellene a vas- bányákat, amelyek pillanatnyilag az ang- olok kezén vannak. Fogas kérdés.

Eppen a vashiány okozza, hogy nem tud- ják megvalósítani Göring négyéves tervét, mert a nagy üzemek üsszített kézzel vár- ják a hiányzó vasstokkot.

Ime néhány ok a sok közül, amelyek un- tig elegek voltak ahhoz, hogy kétséget éb- ressenek a tömegben a mai uralkon lé- vőkkel szemben.

Valami rendkívülinek, valami váratlan- nak kell történnie, amely újra szítsa a lei- kesedés kihívóvá tüzét. Eppen ezért figye- lemmel kell kísérni, a közeljövő esemé- nyeit úgy a Földközi tengeren, mint Bécs- cel kapcsolatban.

Epe- és májbetegségeknél, elsősorban a máj nagyfokú duzzanatánál, továbbá epe- köképződésnél és sárgaságnál reggelenként éhgyomorral egy pohár kissé felmelegített természetes „Ferenc József“ keserűviz az emésztés útjait alaposan kitisztítja és a hasi szerveket élénkítő tevékenységre serkenti. Az orvosok ajánlják.

XX. ZIONISTENKONGRESS

Zürich, August 1937

Kongresspublikationen:

1. Berichte an den XX. Zionistenkongress! a) Bericht der zionistischen Exekutive (hebräisch, englisch oder deutsch). b) Bericht des Keren Hajesod (hebräisch, englisch oder deutsch). c) Bericht des Keren Kayemeth Leisrael (hebräisch, englisch oder deutsch). Fr. 5.—

2. Kongresszeitungen
offizielle Organe des Kongresses, erscheinen (in hebräischer und deutscher Sprache) während des Kongresses und der Tagung des Councils der Jewish Agency for Palestine täglich:
Abonnements in der Schweiz sFr. 4.—
„ in den übrigen Ländern sFr. 5.—

3. Stenographisches Protokoll
des XX. Zionistenkongresses und der Tagung des Councils der Jewish Agency for Palestine (in hebräischer Sprache) sFr. 10.—
Generalabonnement
für alle drei Publikationen sFr. 17.—

Bestellungen an das Bureau des XX. Zionistenkongresses, Geisendungen an den Schweizerischen Bankverein, Zürich, für Rechnung des Bureaus des XX. Zionistenkongresses oder an das Postcheckkonto VIII 15598 per Adresse Bureau des XX. Zionistenkongresses, Zürich.
Die Kongress-Zeitung und das Kongress-Protokoll sind ein unentbehrliches Hilfsmittel jedes Zionisten, der Nickenlose und authentische Information über die gesetzgebende Körperschaft des Zionismus wünscht.

Megrendelhető:

„Cultura“ Cluj, Str. Memorandului 4.

Egy zsidó újságíró noteszéből

*

Nagyváradai román ügyvéd szavait jegyzem:

— Eless érdekelment van az állam és a szélsőséges nacionalista irányzat között. A nacionalista irányzatnak érdeke, hogy a román elem minél könnyebben meggazdagodjon, s akkor is követi célját, ha ez a művelet a magyar, vagy a zsidó elem rovására megy. Azt mondják: keressen a román ember 10 ezer lejt, — annak árán is, ha a zsidó emellett 30 ezret veszít. Az államnak azonban nem ez az érdeke. Az állam végeredményben erre a tranzakcióra 20 ezer lejt ráfizet.

— Sulyos, jövőtétlen hiba az ország polgárait aszerint osztályozni, hogy vannak elsőrendű és másodrendű állampolgárok. Az állam ereje nem területi nagyságában, hanem a népesség számában rejlik. Jogok tekintetében különbséget tenni a polgárok között annyit jelent, mint Romániát feldarabolni. S ha erre fanyalódunk, gyengítjük Románia nagyhatalmi pozícióját Európában.

— Az a törekvés, hogy a zsidóságot anyagi és szellemi gettóba kényszerítsék, nagyobb veszélyt jelent a románság, mint a zsidóság számára. A román államnak nem lehet érdeke, hogy 30 ezer zsidó nyomorogjon Máramarosban. S nem érdeke, hogy a zsidó lakta vidékek az anyagi zűllés lejtőjére jussanak, mert ezáltal érzékenyen csökken a román állami vagyon.

— Gondoljunk arra a kritikus pillanatra, amelyre minden államnak számítania kell. Akkor minden öt katona közül az egyik nem lesz román nemzetiségű, s minden hatodik magyarul fog beszélni és minden nyolcadik zsidó lesz.

Nagyváradai román ügyvéd diktálja ezt. Egy százszázalékos román, tiszta árja, s tekintély, aki nem is olyan régen vezetőszerepet vitt a politikában, meggyőzőnk volt Erdélyben.

Nem írom be a nevét a noteszembe. Mert akkor azt is oda kéne biggyesztenem, hogy „ez az ember nem antiszemita“.

S számára az volna a legnagyobb sértés, ha azt, ami logikus és természetes és becsületos — érdemül hoznám fel.

Ha azt emelném ki, hogy — nem anti-
szemita.

Az 1937-es esztendő (többek között) az Abrabanel-ünnepélyek jegyében zajlik. Öt-
száz esztendeje annak, hogy megszületett Don Jichak Abrabanel, a legragyogóbb zsidó vezéralak mindazok közül, akik valaha spanyol földön éltek, kinek nevéhez tör-
ténelmünk egyik legragikusabb fejezete fűződik.

Egész szekérdékre való irodalma van az Abrabanel-ünnepélynek. Lapozgatom a friss írásokat és új, előttem és sokak előtt eddig ismeretlen adatokra bukkanok.

Megtudom például, hogy zsidók követe-
tették annakidején a partit Izabella spanyol királyné és Ferdinánd király között.

Sőt mi több: a zsidók nemcsak, hogy „sádkenőtlak“, hanem intervenáltak is a fiatalok érdekében. Izabella fivére ugyanis hallani sem akart arról, hogy huga, Kasztília főhercegnő és a spanyol trón várományosa nőül menjen Ferdinándhoz, egy spanyol tartomány elszegényedett herce-
géhez. A fiatalok erre a zsidók segítségét kérték. S az udvarhoz közelálló, tekinté-
lyes és befolyásos zsidók „rábészélték“ a királyt, aki a végén beleegyezését adta a házassághoz és a szerelmes pár boldogul-
lásának útjából elhárult az egyetlen, nagy akadály.

Miért tették ezt a zsidók?

Először, mert Izabella a leghatározot-
tabban megígérte, hogy amikor trónra kerül meghálálja a zsidóság szolgálatait. Másodszor, mert Ferdinánd nagyanyja zsidó asszony volt.

Igy gondolták:

Micsoda fenséges uralkodó pár lesz at-
ból, ahol a férfi ereiben (a nagymama ré-
vén) zsidó vér csörgedezik s a szerelmes
asszonyka a rabbihoz szalad szerelme-
ért, járja ki neki, hogy szive választottjával
egybekelhesen. Ez a frigy igazán csak ja-
vára szolgálhat a zsidóságnak.

Hogy mi volt az uralkodó pár hálája, az részletesen meg van írva a zsidó törté-
nelemben, a spanyol inkvizíció és a zsidók
kiűzetéséről szóló fejezetben, gyászdalok-
ban van megénekelve és ennek a hála-
nyilvánulásnak minden apró mozzanatát
felsorolta Simon Bernfeld dr. háromköté-
tes munkájában, melynek címe „Széfer
hádmáot“ (A könnyek könyve), s amelyet
ténylegesen nem bír az ember elolvasni
anélkül, hogy ne könnyezzen.

Az 500-ik évforduló alkalmából újra el-
olvasod Don Jichak Abrabanel életrajzát,
képet kapsz regényes életéről, pályafutá-
sáról és az úgynevezett spanyol korszak-
ról. S ha kérded, mi az, ami a legjellem-
zőbb ebben a korszakban, azt a váiaszt ka-
pod: a zsidó optimizmus.

A nagy nyomorúságok és a legsúlyosabb
csalódások közepette ott élt ez az optimiz-
mus a zsidó szívekben. Hitték a környező
népek igazságérzetében, biztak abban,
hogy „a napjainkban a fejünk fölött va-
gigseprő gyűlölethullámok átmeneti jel-
legűek“ és az, ami a megtörtént ezen a
helyen, nem fordulhat elő holnap egy má-
sik helyen.

Don Jichak Abrabanel, a hatalmas Por-

ÓN PÁRIZSBAN sem

védtelen!

Minden gyógyszerár-
ban megkaphatja az

OLLA
GUMMIT

A bizalmát igazoló be-
vált márkát!

tugália hatalmas pénzügyminiszterét, a
nagy patriótát kikergetik az országból,
erre elmegy Spanyolországba és újjászerve-
zi a spanyol állam pénzügeit. Itt ugyan
az a tragédia éri, innen is kikergetik, mi-
re elmegy Nápolyba és itt is rendbehozza
az állam szénáját. Csak akkor áll el az
idegen államok számára való hazafias szol-
gálatoktól, amikor a franciák elfoglalják
Nápolyt és Ferdinánd birodalmához csat-
olják. Abrabanel újra kénytelen menekül-
ni. Akkor letelepedik egy kis szicíliai falu-
ban, ahol magánosan és nyomorban ten-
geti élete hátralevő napjait.

Olvasás közben csak azt kérde: Vaj-
jon ténylegesen ötszáz év előtt történt
mindez és nem napjainkban, itt, a szemünk
előtt...?

Schön Dezső

DAVILA MOZGÓ

Mátó!

2. GINGER ROGERS és FRED ASTAIRE
legújabb táncos filmje:

SWING

Helyárak: 10, 15, 19+5 lej bélyeg.

Két premier film:

2. Buffaló Bill

izgalmas cowboy-film. Premier!

Előadások kezdete: 3, 6 és 9 órákor.

Véres tüntetés robbant ki Belgrád- ban a pápai konkordátum miatt

A rendőrök gumibottal verték véresre a sabáci püspököt. Óriási botrány a szkupcsinában. Megkezdtek a konkordátum vitáját

Belgrád, július 20. A szerb ortodox egy-
ház igen nagy tömege régóta elégedetlen a
kormányzatnak a szentszékekkel köteendő kon-
kordátuma miatt. Az ellentétek aztán va-
sárnap véres összecsúszásokhoz vezettek.
Barnabás pátriárka felgyógyulása alkalmá-
ból ünnepélyes misét tartottak a belgrá-
di székesegyházban, melynek végzetével
a papság és hívek tüntető körmenetben
akartak végig vonulni a jugoszláv főváros
uccán. A rendőrségnek tudomása volt a
tüntetés tervéről és szigorú rendszabályo-
kat léptetett életbe annak megakadályozá-
sa végett. A székesegyház környékét rend-
őrökönként vették körül és a papság
kivonulását megengedték, a híveket azor-
ban a templom bejáratáig visszaszorították.

A nyílt uccán várakozó rendőrökön a
templomból kivonult papságot is vissza-
szorította, mire a hívekből kitört az elke-
serezés és kövekkel kezdték dobálni a rend-
őröket. A rendőrök gumibottaljaikat hasz-
nálták és nemcsak a véres verekezés szin-
terévé változott a székesegyház bejáratá-
nak környéke. A verekezés folyamán Stan
kovics Simeon sabáci püspöknek gumibot-
tal az arcába vágta. Az ősz főpap a fájd-
alomtól összeesett, később az ucca elsen-
desültével a pátriárka palotájába szállít-
tották. Az uccai összetűzésnek a szkupcsin-
ában volt a folytatása, ahol egy képvisé-
lő berohant az ülésterembe és izgatott sza-
vakkal vázolta az uccán történeteket. Az
ülésterem rendje pillanatok alatt felbo-
rult, az ellenzéki képviselők az előni emel-
vény felé rohantak és olyan fenyegető ma-
gatartást tanúsítottak, hogy az elnök
kénytelen volt az ülést felfüggeszteni. A
rend csak hosszú idő múltán állott helyre.
A belügyminiszter a főváros rendőrségét
riadókészültségre helyezte.

A tüntetéssel kapcsolatban az Avala hí-
vatalos jelentésében a következőket álla-
pitja meg: „Jóllehet a belgrádi rendőr-

prefektúra megtiltotta, hogy a Barnabás
patriárcha meggyógyulásáért tartott isten-
tisztélet után tüntető menet alakuljon,
mert számítani lehetett rá, hogy felelőtlen
elemek a tüntetést megzavarják — mégis
megkísérelték a tüntető menet megalaki-
tását. Kommunista csoportok és más fe-
lelőtlen elemek alakították meg a felvonu-
ló menetet, de a rendőrség a tüntetőket
szétverte.

Belgrád, július 20. A képviselőház ma
kezdte meg a konkordátum vitáját. Az elő-
adók beszédei után Szubotics igazságügyi
miniszter beszélt és kiemelte annak fon-
tosságát, hogy az állam és a Vatikán kö-
zötti kapcsolat kérdése mielőbb megoldást
nyerjen. A miniszter a törvénytervezet
megszavazását kérte.

Könyvek
Folyóiratok
Diszertációk

a legmodernebb kiviteiben készül-
nek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság
nyomdájában Cluj, Str. Baran
L. Pop 10. Telefon: 8-81.

„Rom- tina f

Bucuresti, juli
fil Seicaru, a C
kes cikkben fog
sa késésével. I
román publicis
egyetlen, aki fá
zsidókérdés obje
gán-hangu kollé
kozott a zsidósá
a cikke természet
lemű, mindazoná
mertetni, mint a
Palesztina felosz
sajtóban — ha
analízis tárgyá
Ha meg is tu
tagadják a zsidó
mert ezt így kiv
magatartása, ne
román érdekek
mára biztosított
kintetében. Fesz
ban, a zsidó ügy
miatt; ugyanann
kezése az orvosi
is beszélnék a
helyzetről. Ez a
Nem elegendő
megállapítva az
tudomásul vegy
fellángoló reakci
hogy az ember
izgató hatásu z
ja az országban
kell keresnie.
hogy távozzanak
se; szükséges e
deni, hogy akad
a letelepedést e

Transzjor
Következőké
deket benűket.
amelyeket ez a
Lengyelország é
ratikus kiállítás
kormányok nem
sen, érthetően k
ionizáció kérdé
ügyminiszter, az
alkoztattak vol
kétségen kívül
zsidóság helyez
aki minél nagy
vetelt volna a
lesztinában? I
nem gondolt
Transzjordánia
tól (1922-ben),
és amelyben a
Abdullah emír,
de amely ellen
yelországi é
módon halmoz
kizárólag csak
Transzjordánia
lesztina, főlé
Csak Transzjor
tett volna let
ták volna; ma
lahnak adott e
háromszáz
küzdő lakossá
vetést sem bí

Ha 1922-ben
kormányunk
a mandátum
a Török szög
volt (1920. n
Románia is a
újra módosít
redukálva a
ta.tott terüle
pítva meg a
megértjük A
módosításra
hogy ezeket
re védjük me
Egy évvel
nűnk, hogy
országgal sze
érdekeket ve
a zsidók kiv
jesen Román
sértve. Ha m
nek ki Roma
tási ösztön e
vennénk fel
beralízus j
nának el a
és a Népszó
az intoleráns
Anglia önha

"Romániának hallatnia kell szavát Palesztina felosztása ellen" — írja Pamfil Șeicaru

Jobboldali publicista cikke a Palesztina kérdéstről

Bucuresti, július 20. Az Uj Kelet tud. Pamfil Șeicaru, a Curentul főszerkesztője, érdekes cikkben foglalkozik Palesztina felosztása kérdésével. Pamfil Șeicaru a jobboldali román publicisták között ugyszólván az egyetlen, aki fáradságot vesz magának a zsidókérdés objektív szemléletére is és hülígán-hangu kollégáival szemben eléggé tájékozott a zsidóság problémáival szemben. Ez a cikke természetesen szintén jobboldali szemléletű, mindazonáltal érdekesnek tartjuk ismertetni, mint az első megnyilatkozást, mely Palesztina felosztásának kérdését a román sajtóban — ha jobboldali szempontból is — analízis tárgyává teszi.

Ha meg is tudjuk érteni azokat, akik tagadják a zsidókérdés létezését Romániában, mert ezt így kívánja meg az igazi demokrata magatartása, nem tudjuk megmagyarázni a román érdekeknek a mellőzését a zsidók számára biztosított kivándorlási lehetőségek tekintetében. Feszültség az ügyvédi kamarákban, a zsidó ügyvédek túlságosan nagyszámú miatt; ugyanennek a lelkiállapotnak a jelentkezése az orvosi és mérnöki karban, hogy ne is beszéljünk a gazdasági életben mutatkozó helyzetéről. Ez a román zsidókérdés mai tere.

Nem elegendő azonban, hogy az ember megállapítsa az antiszemita hangulatot, hogy tudomásul vegye az ország egyes pontjain fellángoló reakciót, sőt még az sem elegendő, hogy az ember ötszáz ezer főnyi, föléleg és izgató hatású zsidóság jelenlétét konstatalja az országban; a politikusnak megoldást is kell keresnie. Nem elegendő, ha szeretné, hogy távozzanak, hogy távozásra kényszerítse; szükséges az is, hogy legyen hová küldeni, hogy akadjanak országok, amelyek ezt a letelepedést engedélyezték.

Tranzsjordánia lezárításának kérdése

Következésképpen a zsidók kolonizációja érdekel bennünket. Két ország van Európában, amelyeket az a zsidó kolonizálás érdekel: Lengyelország és Románia. De hogy demokratikus kiállásukon csorba ne essék, a román kormányok nem merészték még erőteljesen, érthetően hallatni szavukat a zsidó kolonizáció kérdésében. Melyik az a román külügyminiszter, akit a romániai realitások foglalkoztattak volna, azok a realitások, amelyek kétségen kívül bizonyítják, hogy fölös-zsámu zsidóság helyezkedett el Romániában — és aki minél nagyobb kivándorlási kvótát követelt volna a romániai zsidók számára Palesztinában? Így magyarázható meg, miért nem gondolt senki rá, hogy tiltakozzon Tranzsjordánia elszakítása ellen Palesztinától (1922-ben), amellyel egy országot alkotott és amelyben arab királyságot létesítettek Abdullah emír, Feisal király fivére számára, de amely ellentétben állott Románia és Lengyelország északkeleti, melyekben provokáló módon halmozódott fel a zsidó lakosság és kizárólag csak Anglia érdekeit szolgálta. Tranzsjordánia háromszor akkora, mint Palesztina, földje pedig sokkal termékenyebb. Csak Tranzsjordániában hatmillió lakost lehetett volna letelepíteni anélkül, hogy túlszűfolták volna; most pedig tizenöt évvel az Abdullahnak adott ország megalapítása után, aug háromszáz ezer a lakosa, szegény, éhhalállal küzdő lakosság, mely nem képes a költségvetést sem biztosítani, amit Anglia fedez.

Az újabb jog-csorbitás

Ha 1922-ben a nemzeti realitásokat ismerő kormányunk lett volna, ez tiltakozott volna a mandátum egyoldalú módosítása ellen, mely a Törökországgal kötött békeszerződés része volt (1920. augusztus 10., Sevres), amelyet Románia is aláírt. Tizenöt év után Anglia újra módosítja a reárvázott mandátumot — redukálva a zsidó bevándorlás számára fenntartott területet, évi nyolcezer lélekben állapítva meg a zsidó bevándorlást. Könnyen megértjük Anglia érdekeit, amelyek erre a módosításra kényszerítették, de nem értjük, hogy ezeket az érdekeket másoknak a terhére vedéjk meg.

Egy évvel ezelőtt kényszerítették bennünket, hogy megkorlátozzuk éljünk Olaszországgal szemben, mert az abessziniai angol érdekeket veszélyeztette; ma megsemmisítik a zsidók kivándorlásának lehetőségét, erőteljesen Románia és Lengyelország érdekeit sértve. Ha ma antiszemita zavargások történnek ki Romániában, ha a nemzeti önfentartási ösztön egyes reakciói kegyetlen formákat vennének fel, nyilvánvaló, hogy az angol liberálisizmus jóé zése fellázadna: nem maradnának el a tiltakozások, a sajtókampányok és a Népszövetség a szigorú fejtörések, az intolerancia országgal szemben. Viszont Anglia önhatalmúlag elzár minden lehetősé-

got a zsidó kivándorlás elől azokból az országokból, ahol fölös-zsámu zsidó lakosság halmozódott fel; ez esetben nincs mit tenni, mint hogy Angliába, ebbe a vendéglátó országba küldjük őket, mely olyan vendéglátó, hogy soha ott egy idegen alkalmazást nem kaphat!.. Nyilvánvaló, hogy itt az angol elem megvédéséről van szó: engedjék meg tehát nekünk, hogy ugyanezt a politikát tizessük.

Mit kell tennie Romániának

Összegezzünk: a Palesztina-mandátum nemzetközi jogi probléma, amelyről Romániának jogában áll véleményét nyilvánítani úgy is, mint a Törökországgal kötött békeszerződés aláírója és úgy is, mint a Népszövetség tagja, mely Angliát mandatárius hatalommal ruházta fel és amellyel szemben a mandátum végrehajtása tekintetében felelősséggel tartozik. Románia hezete annál is inkább kedvezőbb, mert Victor Antonescu külügyminiszter, a mandátum-bizottság előadója és ez az a szerv, amelynek ajánlatát megelözi a népszövetségi tanács határozatát. Nemcsak joga van Romániának arra, hogy a kérdésben szavát hallassa és tiltakozzék a felosztás ellen, hanem érdekei is amellett szólnak, mert

nincs más megoldás a belső hangulat kien-gesztelésére, mint a minél nagyobb méretű zsidó kivándorlás. Palesztina felosztása pedig természetesen a zsidó kivándorlás lehetőségét is csökkenti, holott a tényállás a zsidóknak Romániából és Lengyelországból való tömeges kivándorlását követeli.

A román-lengyel követelések

Romániában és Lengyelországban a nyugalom feltétele a zsidókérdés egyetlen megoldása: a zsidó arányszámnak kivándorlás útján történő csökkentése. Egyébként a lengyel kormány hivatalosan, a Gazeta Polszka keresztül ki is fejezte már az angol felosztási tervvel nyíltan szembehelyezkedő álláspontját. Miért nem teremtenek ennek fejében más bevándorlási országot a zsidóknak? És külügyminiszterünk feladata, hogy a román érdekeknek megfelelően hallassa szavát. Ne vesztjük el szemelő, hogy ez az egyetlen pillanat, amikor Románia felvetheti a zsidókérdést a Népszövetség előtt és a nemzetközi együttműködés szükségességét hangoztathatja a zsidó kivándorlás előmozdítása érdekében, mely belső nyugalomunk egyik lényegbe vágó feltétele.

Meghalt Marconi, a drótnélküli táviró feltalálója

Szivróham végzett a világhírű feltalálóra

Róma, július 20. Ma hajnalban 67 éves korában hirtelen meghalt Guglielmo Marconi, a világhírű olasz feltaláló. Marconival, akinek zsenije csak Edisonéhoz hasonlítható, egy szivróham végzett rövid néhány perc alatt. Halálával nemcsak Olaszországot érte pótolhatatlan veszteség, de az egész világ tudományos életét is, mert Marconi nevéhez a technikai és tudományos felfedezések egész sora kapcsolódik.

Guglielmo Marconi 1874-ben született Grifoneban, Bologna mellett. Anyja angol eredetű volt, apja olasz. Már fiatal korában rendkívül invenciózult árult el, szenvedélyes kutató volt és elpusztíthatatlan energiájú kísérletező, akinek egész élete szakadatlan tudományos munkálkodásban telt el. A Hertz-féle hullámokkal kísérletezve 1895-ben az egész tudományos világ bámulatára sikerült neki az első dróttalan közvetítést megteremtienie bolognai villájának kertjéből mintegy két kilométernyi távolságra. Az első közvetítést ezzel, a Bibliából vett mondattal kezdte meg: "Dicsőség a mennyben Istennek, békesség a földön az embernek. Tulajdonképpen ezzel vetette meg a rádió-

technika alapjait. Ezután Londonba hajózott, ahol az angol posta segítségével fejlesztette találmányát. 1899-ben a La Manche csatornában, 1901-ben az Atlanti óceánon keresztül, 1912-ben Anglia és Ausztrália között teremtette meg a rádióösszeköttetést.

Később teljes energiáját az olasz haditengerészet szolgálatába állította és ő dolgozta ki a repülőfőlötta rádiószolgálatát is.

Tüneményes pályafutása során nem maradt el működésének nyilvános elismerése sem. 1909-ben megkapta a Nobel-díjat, 1914-ben olasz szenátorrá választották, 1930-ban pedig az olasz Akadémia elnöke lett.

Izzó hazafi volt Marconi, aki elsősorban hazája ügyét akarta szolgálni munkásságával. Amikor az olasz-abesszin háború kitört, hajlott kora ellenére elsőnek jelentkezett önkéntesnek az abesszin harctérre. Halála Olaszországban óriási gyászot keltett. A nemzet halottjának deklarálták, de az egész civilizált világ is a maga halottjának tekintti Marconit, akinek a 20-ik század leggrandiózusabb felfedezéseit köszönheti az emberiség.

Lengyel írók és tudósok manifesztumban tiltakoztak a zsidó-üldözések ellen

Az amerikai zsidó kongresszus emlékiratban figyelmezteti Lengyelországot a demokráciára. Tovább folyik a zsidóellenes agitáció

Varsó, július 20. Husz híres lengyel író és tudós tiltakozó manifesztumot tett közzé a zsidó-pogromok ellen. A manifesztum kihangsúlyozza, hogy a Bresztlitovszk és Czenstochowa városokban kitört pogromok előzménye a féktelen agitációban keresendő, amelyet egyes politikusok rejte-nék ki. A lengyel nyilvánosság sokáig hallgatott és nem törődött ezekkel az eseményekkel, amelyek veszedelmet jelentenek Lengyelország kulturájára. A pogrom-akciók gyökere még a cári időkre nyúlik vissz. Kifosztanak és tönkretesznek zsidó műhelyeket. Kereseti közületekből kizárnak zsidó tagokat, az egyetemeken korigákat inzultálnak. Az ország jóvátehető-ten szegénye, ha ezek a dolgok megismétlődnének. Végül a lengyel nemzet fenség-es szabadság-hagyományaira való hivatko-zással, amelynek Lengyelország újjászül-letését köszönheti, kéri az aláírók, hogy az ország jobbjai és minden hazafi harcoljon a mai állapotok ellen.

A manifesztumnak azonban egyelőre nem látszik különösebb hatása. A lengyel

kereskedők országos egyesülete memorandumban fordult a kereskedelmi miniszterhez, amelyben arra kéri, hogy töltsa meg a zsidó kereskedőknek a jövőben a „keresztény uccákban“ azt, hogy üzletet nyissanak. Keresztény ucca alatt a bead-vány azokat érti, ahol tulnyomó részben nemzsidók laknak.

A lengyelországi nemzeti szocialisták egyik frakciója a belügyminiszterhez fordult azzal a kívánsággal, hogy engedjék meg nekik az uniformis viselését. A belügyminisztérium a kérvényt kerekben elutasította.

Verekedés makkabisták és hulígánok között

Wilna, július 20. A nemzeti radikálisok hulígánjai a napokban megostromolták Wilnában a Makkabi sportegyesület helyi-ségét s tönkretették az egész rendezést, A Makkabi evezős szakosztályának néhány tagja véletlenül arra jött és evezőkkel megtámadták a hulígánokat. Ezek botok-kal és boxerekkel védekeztek, de a zsidók

Helyet teremteni ötszáz ezer romániai zsidó kivándorlása számára! Ime mit kell kérnie az ország első küldöttjének, Victor Antonescunak, úgy, ahogyan ezt egyébként Beck lengyel külügyminiszter is kéri fogja.

Az ország északkeleti előbbre való Anglia esetleges platonikus szeretetmegnyilatkozásainál. Politikusainknak meg kell érteniük, hogy a zsidókérdés nem oldható meg sem elhanyagolással, sem agitációval, hanem csak kivándorlással!

alaposan helybenhagyták őket. A hulígánoknak nagynehezen sikerült megmenekülniük.

Lengyelország nyilatkozik az amerikai beavatkozás ellen

Washington, július 20. Az amerikai zsidó kongresszus egy küldöttsége, élén az elnökkel, dr. Stephen Wise rabbi-val, felkereste Cordell Hull külügyi államtitkárt, amelyben felhívták az Egyesült Államok kormányának figyelmét a lengyelországi zsidóüldözésekre. Az emlékirat tiltakozik ezek ellen annál is inkább, minthogy Amerika volt annakidején az az állam, amely a független Lengyelország érdekében a legtöbbet tett. Amerikának kötelessége odahatni, hogy engyelországban demokratikus viszonyok létezenek. A küldöttség egy 146 keresztény tudós és lelkész által aláírott manifesztumot is adott át, amelyben az aláírók élesen tiltakoznak a zsidó-üldözések ellen és felhívják Lengyelország demokrata erőt, hogy az antiszemitaizmus ellen lépjenek erélyesen sorompóba.

Hull államtitkár a beadványokat haldéktalanul áttette Lengyelország amerikai követéhez, Potoczkyhoz, aki a lengyel kormányhoz továbbította azt. A követ azonban be sem várva kormányának választát, nyilatkozott az amerikai sajtónak és kijelentette, hogy illetéktelen beavatkozásnak tekintti azt, hogy idegen tényezők Lengyelország belső ügyeit igyekeznek befolyásolni. Ez a körülmény csak kiéleltheti a belső helyzetet Lengyelországban.

— A bélben keletkező mérgek által okozott rosszulletést egy-két pohár természetes „Ferenc József“ keserűviz, gyors és alapos belkiürítő hatásánál fogva, a legjobb szolgálatot teszi. Az orvosok ajánlják.

Eredeti
Schmincke
Művészfestékek
Dekoratív és tanulmányfestékek
a legjobbak
Ne kísérletezzen ismeretlen márkákkal! A Schmincke-festékek garantáltan állandóak, fejtétlenül megbízhatóak, kiadósak, tehát
a legolcsóbbak
Legelőnyösebb beszerzési forrás
Segesváry & Co.
CUIJ.
Calea M. Foch 10. Telefon: 12-41.
Kívánatra árjegyzékek.
I-a festővásznak

...zügyminiszterét, a
...rgetik az országból,
...országba és újjászér-
...zügyeit. Itt ugyan
...en is kikergetik, mi-
...és itt is rendbehozza
...sak akkor áll el
...ra való hazafias szol-
...franciák elfoglalják
...d birodalmához esa-
...kénytelen menekül-
...egy kis szociális fan-
...és nyomorban ten-
...napjait.

...ak azt kérded: Vaj-
...ak év előtt történt
...akban, itt, a szemünk

Schön Dezső

...er film:
Ó Bill
...y-film. Premier!
...3, 6 és 9 órakor.

**Belgrád-
m miatt**
...t. Óriási boirány
vitalját
...a, hogy a Barnabás
...ulásáért tartott is-
...ető menet alakuljon,
...tt rá, hogy felelőtlen
...szavarrják — mégis
...ető menet megalaki-
...oportok és más fe-
...ották meg a felvonu-
...ndórság a tüntetőket

A képviselőház ma
...átum vitalját. Az elő-
...szubotics igazságügyi
...kiemelte annak fon-
...am és a Vatikán kö-
...se mielőbb megoldást
...er a törvénytervezet

**Yvek
ratok
tációk**

RNITAS
...dó Részvénytársas-
...Cluj, Str. Baron
...Telefon: 8-31.

IRÓK ÉS IRÁSOK

Új könyvek

A bécsi *Fiba-Verlag* kiadta a cionista executive megbízásából az 1935-ben Luzernben tartott 19. cionista kongresszusnak és a Jewish Agency Council-ülésének németnyelvű jegyzőkönyvét. Hatalmas, előkelően kiállított könyv kerekedett ki belőle; minden bizonnyal gondosan át fogja tanulmányozni mindenki, akit a zsidóság és Palesztina problémái érdekelnek. A közeli hetekben összeülő 20. kongresszus, amelynek sorsdöntő kérdéseiben kell állástfoglalnia, csak növeli az érdeklődést e könyv iránt, ugyszólván praeludiuma a mostani cionista világtalálkozóknak. Sok te kintetben és szervesen összefüggnek.

A jegyzőkönyvet két fénykép díszíti: az egyik Nahum Szokolovot, a cionista világ-szervezet 1936 májusában elhunyt díszelnökét ábrázolja, a másik a 19. kongresszus elnöki emelvényéről készült. A tulajdonképpeni jegyzőkönyvet néhány táblázat és statisztikai kimutatás előzi meg: A cionista kongresszusok helyének, idejének, delegátusai és sékefizetői számának táblázata. (A luzerni kongresszuson 463 delegátus vett részt, akik mögött 1,216.640 sékefizető sorakozott fel.) Az 1879 évi első bázei kongresszus delegátusainak névsora. Cernautiból dr. Mayer Ebner, Balázsfalváról dr. Rónai János vett részt a kongresszusok osén. Kár, hogy Balázsfalvát a sajtóhiba Balaszfalzan-ra torzította. Következik a szervezett sékelbevételeinek statisztikája az 5659 zsidó naptári év óta. Majd a 19. kongresszus választási eredményeinek részletezése és technikai előkészületeinek ismertetése. Megtudjuk, hogy a kongresszuson 240 újságíró és 2000 vendég jelent meg. A sajtóiroda bültenei 77 ezer példányban, a héber és németnyelvű kongresszusi újság 14 ezeres kiadásban jelent meg.

A jegyzőkönyvek használatát erősen megkönnyíti a tartalomjegyzék, a név és a tárgymutató.

A prágai Orbis nagyszerű kis füzetet adott ki a mai Prágáról. Prag heute a címe.

Prága a legjellegzetesebb európai nagyvárosok egyike. A világ azonban csak a régi, a háboru előtti alakjában ismeri és a Hradszint, a Kleinsseiteit, meg a Karlsbrückket emlegeti, amikor Prágáról szó esik. Am Prága kinyújtózkodott és megszépült a világháboru óta. Világváros lett és modernizálódott. De egyben pietásból és nagyokosan megőrizte a régi szépségeit is. Az ősi paloták, a zegzugos átjáróházak, az ódon városrészek rendre megmaradtak, de az új Sachlichkeit jövőitől hatalmas épülettömbök és a felhőkkel kacérokodó Hochhausok kerültek melléjük. Épp ilyen összetett, sokrétegződésű az élet is, ami a megijodott öreg Prága keretében hullámzik. A tradícióktól a legmesszebbre elrugaszkodott színházak itt találhatók. De a postakocsikat még mindig kincstári gébek vontatják, mint anno dazumal. Prágában vannak a legmodernebb autómatabüffék, a legragyonabb kirakatok, a legelegánsabb nők. Am a koldusai még dudaszóval próbálják meglágyítani a szíveket és a zsebeket. A piacain szürös rutén parasztok gubbasztanak a mázas fazekak halmai mellett és uton-útfélen szlovák menyecskek kínálgatják a házi szottest. Prága egyéb különlegességei: A két nyelvű — cseh és német — irodalom és az, hogy a sajátos, gyakran lokalkoloritos német literatúra, Hitler és minden fajlemélet ellenére, főleg zsidók képviselik: Werfel, Brod, Kafka például. A gölem legendáját is egy félszidó, Meyrink, öntötte új irodalmi formába. Kettős a Prága nyelve is, de ez a két nyelv, a német és a cseh, testvériesen összeölelik, zik a helyi argóban. Sajátos a Prága konyhaművészete; sokféle nemzeti elem keveredik benne. A Prágában annyira kedvelt és villanyos konyhának azon melegében előállított „pénecli” például zsidó eredetű. (Az ámhárecek kedvéért: A pénecli közvetlenül a tűzön pirított kenyér, jól megfogyalmazva és zsírral bőven megkenve.) Viszont a magam szülőhazának „cvorach dalkenje” és „buchti-ja” a cseh konyháról került át a rituális konyha menüjébe. Egyszóval kölcsönösen megajándékoztuk egymást!

A mai „altneu” Prágát egy öreg palotája újraszülésének története szimbolizálja a legtalálóbban. Egy kis javítás szültsége mutatkozott rajta. Az egyik faalkatrésze el-

korhadtt, újat akartak a helyébe tenni. A tüzetesebb vizsgálat azonban kiderítette, hogy hasonlíthatatlanul nagyobb a baj: az egész palota dülöfőben van, kis javítás helyett mélyreható operációra van tehát szükség, hogy megmaradhasson. Ezt a műtétet azután a legravaszabb technikával ejtették

meg. A házat belül teljesen lerombolták, csak a szép ősi homlokzatot hagyták meg. Sokféle fogásra volt szükség, hogy a kivájt homlokzat be ne düljön. Sikerdült és változatlanul megőrzött homlokzat mögött teljesen modern épületet emeltek. Hét emeletes. Kettő belőle a föld alatt húzódik meg — emlékeztet a régi Prága híres földalatti folyósóira. Az alapkövetésénél aztán megtalálták egy bolthajtáson a régi palota építési évét: 1370. Egy 565 esztendő ház kelt tehát új életre. Valamikor kolostor volt, később kereskedők lakták, végül a bányászok céhe székelte benne. Most pedig egészen mai emberek egészen mai élete folyik a régi szépségében pompázó ősi homlokzat mögött...

KÖZGAZDASÁG

A kivetett adók 90 százaléka folyt be Erdélyben

Milliárdokra rugnak a behajthatatlan adóhátralékok

A cluji pénzügyigazgatóság elkészítette az elmúlt költségvetési évben kivetett és behajtott adókra vonatkozó összesítő kimutatásait, amelyek azt igazolják, hogy Erdélyben legalább is a városokban, az adóbehajtó szervek kifogástalanul végezték feladatukat.

A cluji pénzügyigazgatóság területén az 1936—37 költségvetési évben egyenes adók címén kivetettek 64 millió 200 ezer lejt. Ezekből a kivetésekből az adózók felbbrzéseit folytán később töröltek 15 millió 170 ezer lejt, úgyhogy a tényleges kivetés 49 millió lejre rugott. Ebből az összegből 43.750.000 lejt inkasszáltak az elmúlt költségvetési évben, vagyis a kivetett adók 90,2 százalékát. A megelőző évben a kivetett egyenes adóknak csak 88 százalékát sikerült ténylegesen be is hajtani, ami az adóinkasszó további megszigorításának az eredménye.

Fogyasztási adók címén 189 millió 714 ezer lejt inkasszált be a cluji pénzügyigazgatóság, míg hadfelszerelési alapokra 37 millió 428 ezer lejt folyt be.

Feltünteteti a kimutatás a közvetett adók

ból befolyt különböző bevételek minőségét is. A múltévi vámbevétel 34 millió 218 ezer lejt volt, italmérsi illetékekből 378 ezer lejt, söradóból 3,373.000 lejt, pálinkaadóból 15.549 lejt, boradóból 78 ezer lejt, cukka, petróleum, villany, gázfogyasztás, stb. adójából 5,597.000 lejt, forgalmi adóból 64,272.000 lejt, autoadóból 1 millió 740 ezer lejt, bélyegeladásból 28,675.000 lejt, örökösödési illetékekből 36 millió 449 ezer lejt folyt be.

Az összes előírás mindenféle adó címén 313,825.000 lejt volt, a bevétel pedig 291 millió 988 ezer lejre rugott.

A cluji pénzügyigazgatóság területén hátralékos adók és illetékek összege 921 millió lejt volt, amelyből ténylegesen befolyt 63,288.000 lejt, míg töröltek behajthatatlanság címén 71 millió lejt, további 150 millió lejt pedig törlesse előírányoztak. A hátralékokban mintegy 500 millió lejt a feketeszessz-perek folyamán kivetett és teljesen behajthatatlan bírságok tesznek ki. Egyébként ilyen címenek a többi erdélyi pénzügyigazgatóságok is százmillió lejteket tartanak nyilván.

Tőzsde

A külföldi devizák hivatalos árfolyamai: angol font 695,5, dollár 141,5, francia frank 5,45, svájci frank 31,75, holland forint 77,25, belga 23,50, olasz lira 7,17, cseh korona 4,90, egyiptomi font 717,50, dán korona 31, norvég korona 34,0, palesztinai font 699,50, zloti 26. Ezek a kurzusok a Banca National által megállapított eladási árfolyamokat jelentik.

A szabadforgalmi devizák árfolyamai az autorizált bankoknál: német márka 37,70—37,75, cseh korona 5,75, pengő 26,75—27, schilling 29.

A külföldi valuták árfolyamai a bucaresti szabadforgalomban: francia frank 7,10, svájci frank 41—42, angol font 880—885, dollár 175—177, cseh korona 6,10—6,15, török font 115—120, dinár 3,60—3,70, léva 1,60—1,70, holland forint 92—93, zloti 32,50—34, német márka 40—41, osztrák schilling 33,50—34,50, pengő 38—40, Napoleon arany 1125—1130, aranyfont 1415—1420.

Miújság a külföldi piacokon?

Karmanóczy Újset amerikai magyar olyan téglát talált fel, amelyet sem malterrel, sem más kötőanyaggal nem kell egymáshoz illeszteni. Az újfajta téglá úgy van konstruálva, hogy minden irányban pontosan összekapcsolódik a ráhelyezett másik téglával és nemcsak egyenes, hanem görbe fafelületet is lehet ilyen módon építeni. Karmanóczy téglatalálománya az amerikai híradások szerint forradalmi újítást jelent az építkezésben.

Németországban újabb korlátozásokat léptetnek életbe a fahozatal redukálása érdekében. A birodalmi erdőmester rendeletét adott ki, hogy az 1938-ik évi fatermelési kontingenst ismét 150 százalékra emeli.

A csehszlovák Nemzeti Bank jelentéséből kitűnik, hogy Csehszlovákiában a cukorfor-

gyasztás 6 százalékkal emelkedett, a kivitel jelenleg háromszorosra a tavalyinak, a széntermelés 1930 óta nem volt olyan nagy, mint most és ugyanez mondható a vas- és acéltermelésre is.

Bulgária nagymennyiségű fenyőfűrészárut akar vásárolni Romániában. Egyes híradások szerint egyelőre 30.000 köbméter fűrészáru lekötéséről volna szó. Az erre vonatkozó tárgyalások a legközelebbi napokban megkezdődnek, melyen mindkét ország nemzeti bankjának a delegátusai is résztvesznek.

Csehszlovákia Magyarországra irányuló faexportja az utóbbi 8 év alatt egyötödére hanyatlott. Fenyőfűrészáruban 1929-ben 12.689 vagon volt a kivitel, 1934-ben azonban már 2003 vagonra csökkent az export. A tűzifa-kivitel a következőképp alakult: 1926-ban 65.707 vagon, 1934-ben 3930, 1935-ben 2050, 1936-ban 1445 vagon volt az export Magyarországra.

Magyarország folyó év május havában Romániából a következő mennyiségű faanyagot importálta: fenyőfűrészáru 925 vagon (múlt év május havában 1026), faragottfa 418 (336) vagon, fenyőgömbfa 157 (174) vagon.

Rövid üzleti hírek

Banca Romaneasca július 14-én megtartott igazgatótanácsi ülésén a pénzügyet elnökének Constantin I. C. Bratianu választotta meg az igazgatóság elnökének. Ugyanakkor beválasztották az igazgatóságba Ion Raducanu-t, a kereskedelmi akadémia rektorát.

A belföldi posztógyárak memorandumot terjesztettek az iparügyi minisztérium elé, amelyben rámutatnak a nyersanyagellátás nehézségeire. A memorandum szerint a belföldi gyapjútermelés ebben az évben 1800 millió kilogrammra tehető, amelyből azonban 1200 millió kg-ot már felvettek a hadsereg

szükségleteire. Minthogy a belföldi posztóipar évi szükséglete mintegy 3 millió kilogrammra rug, a memorandum a szükséges és fedezetlenül maradt gyapjúnyersanyag külföldről való behozatalának engedélyezését kéri a kormánytól.

Baile Borsec és a Capsa csokoládégyár között korábban megállapodás jött létre, mely szerint az előbbi vállalat megvásárolja az utóbbinak Bucuresztben levő Sos. Villor ingatlanát 4 millió lejes vételáron. A megállapodástól a Baile Borsec később elállott, mire a Capsa kártérítési igényrel lépett fel. A felek között most oly megállapodás jött létre, hogy a Baile Borsec 2 millió lejt fizet a vétel meghiúsulása miatt a Capsának. Ehhez a megállapodáshoz hozzájárultak a Chrissoveloni Bank és a Zamfirescu Ciocolata is, amelyek a tranzakciót annak idején garantálták.

Kugel bucaresti importvállalat engedélyt kapott a kormánytól 25 ezer kilogramm pamutfonal behozatalára Angliából, azzal a kötelezettséggel, hogy ezt a teljes mennyiséget a szövetségi központnak köteles átadni.

Lujani cukorgyár részvényeinek egy jelentékeny pakettjét a bécsi Kreditanstalt már korábban el akarta adni, azonban az erre vonatkozó tárgyalások akkor nem vezettek eredményre. A bank és a Lujani román részvényesei között most újabb tárgyalások indultak meg erre nézve, amelyek sikerrel látszanak kecsegtetni.

Adorján Sándort, a Banca de Control volt igazgatóját a bucaresti Oficiul de Vanzare al Animalelor si Produselor Animale S. A. R. állatexportvállalat igazgatójává választotta.

Filatrua Dunarea új gyárépületet épített üzemi számára és erre a célra megvásárolta a bucaresti Bul. Basarab 51. számú ingatlankomplexumot.

A Romániai Utépítő Vállalkozók Egyesülete néven új vállalkozás jött létre Bucuressti székhellyel.

A közlekedési minisztérium mellett működő technikai tanács megállapította annak a 100 millió lejes alapnak a felosztását, amelyet a községek és falvak elektrifikálási munkálatainak folytatására szántak. Ebből az összegből Hercules környékén 18 millió lejes befektetéssel végeznek munkálatokat, míg 11 millió lejt a sibiumegyei Seta község elektromos műveinek kibővítésére fordítanak.

A pénzügyminisztérium értesítette a vámhivatalokat, hogy a jövőben a gyapjúfonalak behozatala alkalmával nem kell az importőröknek felmutatniok a földművelésügyi minisztérium engedélyét.

Arlejtések

Hadügyminisztérium, Bucaresti: Julius 28-án buzamosó és szárító berendezés beszerzése cca 1 millió lejt értékben.

Timisoara városa: Julius 28-án 13.094 darab tízállo téglá és 3000 kg. chamotte beszerzése.

Bilbor község (Mures megye): Julius 31-én 12.935 köbméter fenyőanyag eladása községi erdőségből. Ovadék 170.000 lejt.

Brasovi erdőfelügyelőség: Augusztus 3-án 5965 szál fenyőfa eladása. Kiküldési ár 455.500 lejt. Ovadék 11.800 lejt.

Cluji egyetem: Julius 21-én 45 vagon barnaszén, hét vagon mosott szén, 12 vagon belföldi koksz, 21 vagon brickett beszerzése.

Letartóztatták Kaminszki közegészségügyi népbiztos? Moszkvából jelentik: Különböző forrásokból származó hírek szerint Grigorij Kaminszki közegészségügyi népbiztos letartóztatták. Hivatalosan a hírt nem erősítették meg.

Földes Jolán: Péter nem veszi el a fejét. A „Péter nem veszi el a fejét” egy mai budapesti tizenöt éves fiú története. Földes Jolán Péterre, akit agglegény nagybácsija és gyámja magával visz Olaszországba, nemcsak magát vágja ki leleményességével, szívósságával és bátorságával abból a sok izgalmas kalandból, amelybe a véletlen kényszeríti, de intézi a sorsát a nagybácsinak is, aki nem a mai kor fia és megzavarodik, ha a sors szeszélye kilödi a megszokott életútból. Székely-Kovács Olga rajzai pompásan elevenítik meg a regény legfordulatosabb jeleneteit. A világhíjas író, a „Péter nem veszi el a fejét” c. új könyvnapvi munkával szintén óriási sikert aratott. Azonnal rendelje, könyvnapvi kedvezményes áron 50.— Lejt, később 79.— Lejt minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

Kamp

Az erdélyi magy

Prága, július 20. kisebbségi kongresszusban beszámolt a sajátjain. Megirtuk, közösség közös arisztók között a propaganda, ame hogy az európai közti tanácskozás. relmek és kívánság kongresszus ma met hatalmi érdek dox, bántóhangu m

Miért n

a kong

A Zsidó Távirati angol és a kontin sajtó ugyszólván tagyja a kongresszus harmadik ós ma már egyebet, nyát az egykori é lomnak, amelyben folyást gyakoroltak tusok azonban az vonultak, miután hajlandó határoza lani a németorszá tetésével szemben. kisebbségi csoport maradtak. Most e szisza beállítottá vezető szerepet a szisza uralom alatt geket nem engedé hogy dr Wilfan ol tus, a kongresszus kisebbségi politiká nyának mondotta években is nagy e zsidókat rávegye visszatérésre, és é elnökséget, nem je és távolmaradás tette ki.

Csak

gedték

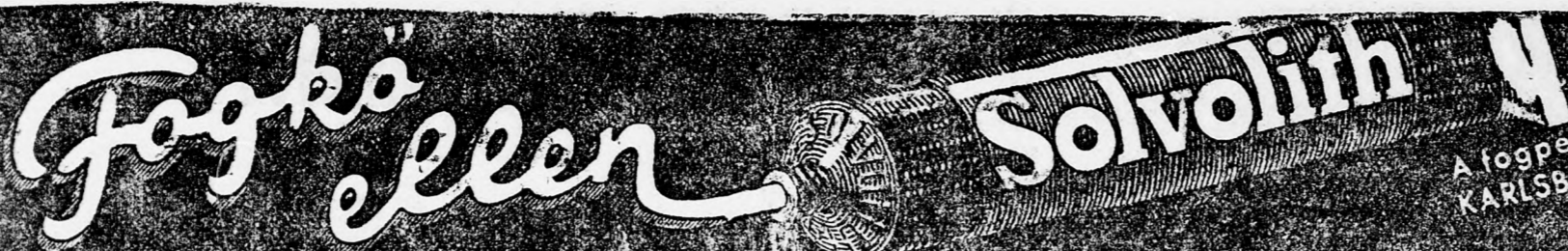
Hogy a kongresszemmel nyilatkozom, ahogyan a gátusokat kezelte lerista német csoport, órákhozszat kormánykoalíció németek vezetőjét engedték szóhoz j Hasonlóképpen beszak kisebbség a referátum felolvatás lezöngözte meg csak erkölcs és szolidaritással mellett. Egy más Sota, levelet olva delegátus kijelenté kivonulni egy kor volt egy jó szava testvérek számar kisebbségi kongresszusán összejöve kiáltotta a baszk közbén: „Semmi germán machinac

Mit n

sebbe

Hogy a kiseb elvezítette erede rnkölcsi tartalma minthogy a roma szakértői, akik tizenkét esztendő résztvettek: dr Kabffy Elemér ez dásukkal tüntette báro utazott Lon képviselőtében. J lemreméltó és a les nyilatkozatb váradí lap munká amelyek öt t Jakabffy többek docta:

Kétségtelen

Kampóskeresztes megafonná torzult az egykori kisebbségi világmozgalom

Az erdélyi magyarság demokratikus vezetői is távolmaradtak ezidén a német kommandó alá került kongresszustól

Prága, július 20. A Londonban ülésezett kisebbségi kongresszus tanácskozásairól több ízben beszámoltunk már az Uj Kelet hasábjain. Megirtuk, hogy a kisebbségi sorsközösség közös arcvonalán tömörülő nemzetiségek között elhelyezte aknáját a náci-propaganda, amelynek sikerült odahatolnia, hogy az európai kisebbségek 13-ik nemzetközi tanácskozása megszünt a kisebbségi sérelmek és kívánságok szószólója lenni. Ez a kongresszus ma már nem egyéb, mint a német hatalmi érdekek egyik különösen paradox, bántóhangú megafónja.

Miért nem ment el Wilfan elnök a kongresszusra

A Zsidó Távirati Iroda jelentése szerint az angol és a kontinentális közvélemény és sajtó ugyiszólván teljesen figyelmen kívül hagyja a kongresszus tanácskozásait. A tizenharmadik összejövetelben nem látnak ma már egyebet, mint kellemetlen maradványát az egykori európai kisebbségi mozgalomnak, amelyben a zsidók is elhatározott befolyást gyakoroltak egykor. A zsidó delegátusok azonban az 1933-iki kongresszusról kivonultak, miután a kongresszus nem volt hajlandó határozati javaslatban állást foglalni a németországi zsidó kisebbségek üldözésével szemben. A haladó gondolkodású kisebbségi csoportok azóta fokozatosan elmaradtak. Most demokratikus államok fasiszta beállítottságú kisebbségei játszik a vezető szerepet a kongresszuson, míg a fasiszta uralom alatt élő demokrata kisebbségeket nem engedik szóhoz jutni. Jellemző, hogy dr. Wilfan olaszországi szlovén delegátus, a kongresszus mindenkori elnöke, aki a kisebbségi politikában Leo Motzkin tanítványának mondotta magát és aki az utolsó években is nagy erőfeszítéseket tett, hogy a zsidókat rávegye a kongresszusra való visszatérésre, ez évben már nem vállalta az elnökséget, nem jelent meg a kongresszuson és távolmaradását „betegségével” mentette ki.

Csak a fasiszta németeket engedték beszélni

Hogy a kongresszus vezetőségében milyen szellem nyilvánult meg, arra jellemző a mód, ahogyan a csehszlovákiai német delegátusokat kezelték. Míg a Henlein-féle hitlerista német csoport szóvivője, Rutha építész, órákhozszat beszélhetett, addig a cseh kormánykoalícióhoz tartozó demokratikus németek vezetőjét, Hacker földesgazdát nem engedték szóhoz jutni. Hasonlóképpen jellemző volt az is, hogy a baszk kisebbség küldöttségének megtöltötták a referátum felolvasását. Vayenne baszk delegátus leszögezte erre, hogy a kongresszus még csak erkölcsileg sem akar szimpátiával és szolidaritással megnyilatkozni a baszkok mellett. Egy másik baszk delegátus, Di la Sota, levelet olvasott fel, melyben a baszk delegátus kijelenti, hogy kénytelenek voltak kivonulni egy kongresszusról, amelynek nem volt egy jó szava az ezer sebből vérző baszk testvérek számára. Ez a kongresszus nem kisebbségi kongresszus többé, hanem pángermán összejövetel. Vayenne elkeseredetten kiáltotta a baszk delegátusok kivonulása közben: „Semmi közünk többé ehhez a pángermán machinációhoz”.

Mit mond Jakabffy Elemér a kisebbségi kongresszusról

Hogy a kisebbségi kongresszus mennyire elvesztette eredeti politikai célkitűzését és erkölcsi tartalmát, arra mi sem jellemzőbb, mint hogy a romániai magyarság kisebbségi szakértői, akik kisebbségi kongresszusokon tizenkét esztendőn keresztül szakadatlanul résztvettek: dr. Balogh Artúr szenátor, Jakabffy Elemér ezidén ugyancsak távolmaradtak tőlük. Helyettük Jósika János báró utazott Londonba, a magyar kisebbség képviselőjében. Jakabffy Elemér igen figyelemreméltó és a sorok között nagyon beszédes nyilatkozatban mutatott rá egy nagyváradi lap munkatársa előtt az okokra, amelyekért őt távolmaradásra készítették. Jakabffy többek között a következőket mondta:

— Késztelen, hogy a londoni kongressz-

szuszon sokan hiányoznak azok közül, akik már több mint egy évtizede különböző nemzetecsoportokat képviseltek. Ennek természetesen sok esetben csak személyi, egyes esetekben azonban tárgyi okai vannak.

— Az a szellem, amely ötödik esztendeje a világpolitika ugyszólván minden kérdésére több-kevesebb befolyást gyakorol, nem maradhatott hatástalanul a kisebbségi kongresszusokra sem. Ennek a hatásnak egyik eredménye már 1933 őszén megnyilatkozott az összes zsidó csoportok kilépésében. Többeket a megbízottak közül ennek a szellemnek érvényesülése egyáltalán kedvetlenített el.

— Természetes, hogy ilyen körülmények

között mindig nagyobb politikai bölcsességet és tapintatot igényelt az, hogy a különböző felfogások mellett végül is egyhangú elhatározásokhoz juttassa a vezetőség a kongresszusokat. Az ilyenféle politikai bölcsesség és tapintat nagymestere, Ammende Ewald doktor, sajnós, tavaly tavasszal elhunyt és ez még súlyosabbá tette a vezető tényezők helyzetét. És ámbár mi, akik a kongresszusok előkészítésében állandóan részt vettünk, jól láthattuk a tornyosuló nehézségeket, mégis annak figyelembevételével, hogy az angol közvélemény éppen az elmúlt év óta mutatott különös érdeklődést a kisebbségi kérdések iránt, elhatároztuk, hogy a 13-ik kongresszust is megtartjuk, még pedig Lon-

donban.

— Éppen tegnapelőtt vettem kézhez Wilfan doktornak a kongresszus ügyében hoztam intézett levelét, amelyhez lord Dickinsonhoz intézett levelének másolatát is csatolta, amelyben elmaradását kimentí és megköszöni a lordnak, hogy a kongresszuson résztvesz és azon azt a szellemet képviseli, amelyet az európai nemzetek megbékítéséhez egyedül tart helyesnek.

— Wilfan doktor ebben a levelében öszintén utal a kongresszus nehézségeire, de annak a reményének ad kifejezést, hogy ha olyan fenkölt angol szellemek, mint amilyen lord Dickinson is támogatják azt, ennek sikere és áldásos eredményei el nem maradhatnak.

Jakabffy Elemér szavaiból világosan lehet következtetni, hogy mi az a közszellem, amely őt is, Wilfan elnököt is elkedvetlenítette és távolartotta a londoni kisebbségi kongresszusról.

Megállapították Kock ezredes merénylőjének személyazonosságát

A varsói rendőrség a nyomozás érdekében titokban tartja a merénylő adatait

VARSÓ, július 20. A lengyel lapok közlik, hogy Kock merénylőjéről semmi félszemélyazonossági adatot nem találtak. A rendőrségnek mégis sikerült megállapítania a merénylő személyazonosságát és megtudni, hogy milyen körökhöz tartozott. Varsóban és környékén számos vizsgálatot eszközöltek. A részleteket a nyomozás érdekében nem közlik. A nemzeti arcvonal felhívása követeli, hogy bármilyen körhöz is tartozott a merénylő, ezt a csoportot el kell pusztítani. A Polska Sbrojna szerint a merénylőt az állam és a lengyel nép elöljárói között kell keresni.

Károly király Londonba érkezett

Szigoruan rangrejtett jellegű az uralkodó angliai látogatása

London, július 20. Károly román király Urdereanu marsall, Rádu és Dimancescu őrnagyok társaságában, hétfőn délután 3 óra 30 perckor Londonba érkezett. Az uralkodót Calaisban Dumitrescu londoni katonai attasé, Dowerben pedig Grigorcea londoni román követ fogadta. Öfelségének angliai látogatása szigoruan rangrejtett.

Károly király londoni látogatásával kapcsolatban a Reuter angol távirati iroda a következő hivatalos jelentést adta ki:

„Öfelsége, II. Károly román király óhajának megfelelően, hogy angliai útja szigoruan rangrejtett legyen, intézkedéseket

tettek, hogy érkezésének időpontja ne kerüljön nyilvánosságra, hogy ezáltal is megakadályozzák a közönségnek az állomásra való kitódulását. Az újságírókat és fotóriportereket nem engedték ki a perronra. A látogatás szigoruan magánjellegű, fogva az állomáson nem rendeztek hivatalos fogadtatást.

Metz, július 20. Sichitiu tábornok, román vezérkari főnök és Nedics jugoszláv vezérkari főnök megtekintették a Maginot-vonalat.

Kedvezményes gyógykurák Budapesten

Lukács-fürdőben! Gellért-szállóban! Margit-szigetre! Svábhegyi-Szanatóriumba!

Hivatalos pengő-árfolyamon

Az IBUSZ által kibocsátott személyes jegyfüzetek alapján alábbi rendkívül mérsékelt áru gyógykurák vehetők igénybe:

2 hetű időtartamra Lei 7825.—

mely összegben következők foglaltatnak ben: Díjmentes vizum, 50 százalékos vasúti kedvezmény magyar határ—Budapest és vissza, vagy tovább bármely magyar határállomásra, komplett panzió (lakás és napi háromszori étkezés, előírás esetén diétás koszt is) választása szerint a Lukácsfürdőben vagy Palatinus margitszigeti szállóban, főorvosi vizsgálat, kétheti orvosi felügyelet, gyógyfürdők két hétre, autókörjárat, összes borralok és adók. Ugyanez kísérek számára, orvosi felügyelet és gyógyfürdők nélkül csak Lei 6.350.—

Háromhetű időtartamra Lei 11.500.—

mely összegben a fent részletezett ellenszolgáltatások foglaltatnak bent 3 hétre. Ugyanez

kísérek számára, orvosi felügyelet és gyógyfürdők nélkül 9.450 lej.

Az összes fenti kedvezmények a legelsőrendű szobával és ellátással a Gellért nagyszállóban, Svábhegyi szanatóriumban, Lukácsfürdőben vagy a margitszigeti Palatinusban.

Kétheti időtartamra Lei 11.250.—

Ugyanez kísérek számára gyógyfürdők és orvosi ellenőrzés nélkül Lei 7.550.—

Háromhetű időtartamra Lei 16.500.—

Ugyanez kísérek számára gyógyfürdők és orvosi ellenőrzés nélkül Lei 10.950. Indulni lehet bármikor, csak az indulás időpontját legalább 7 nappal előbb kell jelenteni s az ellenértéket lefizetni. Az összeg lefizetése ellenében a kedvezményes jegyfüzetet azonnal kiszolgáltatja az Uj Kelet kiadóhivatala Cluj, Str. Baron L. Pop 10, vagy az Economia menetjegyiroda. Vidékre utárvétellel is azonnal küldjük, részletes fevilágosításokkal választébbé ellenében azonnal szolgálunk.

Mi lesz a programja az újságírók kerti ünnepélyének

Cluj-Kolozsvár, július 20. Soha nem tapasztalt nagy érdeklődés várja a kolozsvári kisebbségi újságírók július 24-iki szombati kerti ünnepélyét, melynek számos ötletes, szórakoztató meglepetését már ismertették. Ezuttal a színvonalas műsor számait ismertettük:

Esti műsor:

Hegyi Lili kuplékat énekel, Kovács Kató a csodálatos hangú tizenhét éves koloratur énekesnő dalokkal szerepel. Zapartianu Mita egészen újszerű tánc és zongora száma nyitja meg a „Walzerparadicsom” bécsi keret. Felhő Elvin a neves aradi énekes-komikus színész kuplékat és mókákat ad elő. A Bacsenszki ikrek, az ötéves kis csodálatosnők akrobatikus szteppszámokkal, Lukas Bella az ugyancsak ötéves táncosnő, aki a Meseáruházban nagy sikerrel szerepelt, angol szám a Komáromy akrobatikus kettős meglepetést keltő angol valcere. Lőrincz Zsizi modern dalokkal, Sándor Bandi sztepptáncol, Körmendy Teddy-Nagy István kettős komikus tiroli számmal lépnek fel. Guncser Nándor gyorskarikatúráinak ellenállhatatlan hatása lesz. Karmester: Claude Romano a kiváló fiatal zeneszerző. Délután a gyermekünnepélyen, 3 órakor László Marcella az Uj Cimpora szerkesztője rádiómesét mond, melynek keretében Lukas Bella és a Bacsenszki ikrek táncolnak, Bartunek Titi tanítványai és a cimboratábor ének és táncszámokat ad elő. Sebestyén bácsi bábszínháza Dékányi bácsi gyermekcirkusának műsorán Hankó Géza akrobatikus számokkal, a Komáromi kettős, Sánta Dezső, Szabó Jenő, Horváth Chaplin, Pat és Patachon hármasa, Mickey Maus, Bimbi csodáló és számos gyerek szerepel Ervin bácsi mókázik a gyermekeknek. Rolvervany, triciklivereny, babakocsi szépségverseny, fagyilatszűret, szerencsehorgászat, stb., stb.

Tizenkét arab fegyenc megszökött

Jeruzsálem, július 20. A tulkaremi börtönből kiszökött tizenkét fegyenc. Tizen a szökevények közül részt vettek az elmúlt évi zavargásokban és hosszabb börtönbüntetéseket kellett volna kitölteniök.

Óriási tüntetések Lengyelországban Palesztina felszámolása ellen

Varsó, július 20. Tegnap egész Lengyelországban hatalmas qionista tüntetések zajlottak le, amelyekben ugyiszólván egész Lengyelország zsidósága tiltakozott Palesztina felszámolása ellen. Háromszáz táviratot küldtek az angol királyhoz, amelyek tiltakozó határozati javaslatokat tartalmaznak.

Jeruzsálem, július 20. A rendőrség házkutatást tartott a legfőbb arab bizottság irodáiban és letartóztatta Subsi Alkadra arab vezetőt. A Havas szerint Subsi Alkadra felkelést akart megszervezni a Palesztina-kormány ellen.

SPORT

Tizennégyre emelik a Nemzeti Bajnokság A) létszámát?

Egyetlen csapat sem esik ki a B) ligából?

Bucuresti, július 20. (Az Uj Kelet tud.) A Consiliul Federal szerdára összehívott ülésével kapcsolatban sportkörökben élénken kommentálják az ülés napirendjén szereplő kérdéseket. Általános a vélemény, hogy a Consiliul Federal a Nemzeti Bajnokság A) csoportjának létszámát 14-re emeli fel. Az ilyen megoldásnak az volna az indítéka, hogy a két többségi sportegyesület, Unirea Tricolor és Crisana, amelyek az első osztályból való kiesésük esetén megszűnének, meg akarják menteni a román labdarúgás számára.

Ugyancsak a Consiliul Federal ülésével kapcsolatban illetékes sportkörökben tudni vélik, hogy a B) liga résztvevőinek létszámát is felemelik. Ilyenformán egyetlen csapat sem fog onnan kiesni, kivéve a Jahm-Victoria Carei mérkőzés vesztesét.

A nagyváradi Makkabi tizenkét versenyzőt nevezett a Radó Ernő kupa teniszversenyre

Cluj, július 20. (Az Uj Kelet tud.) A július 23-án kezdődő Radó Ernő-kupa Makkabi kerületi bajnoki teniszversenyre mára beérkezett a nagyváradi Makkabi nevezése is. Nagyváradi zsidó sportegyesülete tizenkét versenyzőt nevezett a versenyre, névszerint a következőket: Papos Irma, Szász Éva, Halmi István dr, Goldstein István, Bisner Max, Spitzer Artur, Fried Imre, Faragó István, Morgenstein László, Klein György, Rippner István és Bernáth Lőrinc.

Mára várják a temesvári Kadima, szatmári Barkochba, vásárhelyi Makkabi és a lugosi Makkabi nevezését.

A versenyen tehát a legjobb erdélyi zsidó teniszszők vesznek részt, amely így elsőrangú sporteseménynek ígérkezik. A versenyzőket péntek reggeli kezdettel a Haghibor Calea Marechal Foch 113 alatti pályáin rendezik.

Haifa—Tel-Aviv 72:47

Cluj, július 20. (Az Uj Kelet tud.) Mint már többször jelentettük, csaknem minden Makkabi-rendezvény új palesztinai rekordot eredményez. A Tel-Aviv—Haifa közötti uszómérkőzésen, amelyet Haifában tartottak meg, Tin-Shemet, a korábban Arzi által tartott 100 méteres gyorsúszás rekordját 1 perc 4,6 mp-re javította. Ugyanő nyerte a 100 méteres hátúszás versenyt is 1:23,4 mp idővel. Reichard, az 50 méteres női gyorsúszás rekordját 35,3 mp-re javította. Arzi megjavította a 100 méteres mellúszás rekordját is: ideje 1:22,4 mp. Vízipólómérkőzésen Haifa győzött 9:1 arányban. Végeredményben a Haifa—Tel-Aviv uszómérkőzést Haifa 72:47 arányban nyerte meg.

ROMÁN-MAGYAR ATLETIKAI VIADAL? A Kolozsváron rendezett országos atlétikai verseny után a megjelent szövetségi vezetők megállapították abban, hogy fogadják a magyar atléták egy csoportját. Eszerint a magyar atléták csoportja augusztus elején Temesváron, 4-én Kolozsváron és 8-án Brassóban versenyezniének.

A Szatmári Kupáért vasárnap még a következő mérkőzéseket játszották: SSS—Staruinja Carei 2:0 (1:0). Osana—Staruinja 2:0 (2:0).

Den Ouden már öreg... A hollandok világrekorder hölgy gyorsúszója, aki tudjonképpen felhozta a holland hölgyúszókat a — világhegemióniáig, úgy látszik, már nem a régi. Ő maga is tudja ezt és eddig sikeresen manővrozott a versenyszámok között, nagyon ritkán kapott ki, akkor is olyan számokon, amelyek után nyilatkozhatott: — Nem az én igazi távom... Most azonban ezt jelenti a párizsi távir: „Nemzetközi uszóverseny volt itt. 100 m gyors: 1. Van Veen holland 1:09,8, 2. Den Ouden holland 1:10,2. 100 m hát: 1. Mol holland 1:25,8, 2. Den Ouden holland 1:26,8". Den Ouden úgy látszik kiöregedett. Elvégre már talán husz éves is elmúlt...

Az Ausztria—Románia október 4-re Bucurestibe tervezett válogatott labdarúgó mér-

kőzés elmarad. Ausztria ebben a hónapban két válogatott mérkőzést játszik, nem akarja nemzetközi versenynaptárát zsúfolni. Ausztria helyett a román szövetség — mint ismeretes — Magyarországgal állapodott meg.

Husz kilométeres országúti futóverseny Palesztinában. Tel-Avivból jelentik: A Palesztinai Makkabi Szövetség atlétikai versenye keretében országúti futóversenyt rendeztek. A verseny utvonala Rechowthból Chederáig és vissza terjedt, távja husz kilométer volt. Győzött a rechowthi Makkabi Sadja nevű versenyzője 2 óra 5 perc idővel, Anoshi Ramath Gan és Jona Tel-Aviv előtt. A célba az összes versenyzők beértek.

A Labdarúgó Román Kupára való nevezés határidejét a kupabizottság augusztus 1-ig meghosszabbította, mert eddig mindössze 15 csapat nevezése érkezett be a szövetségbe.

A bécsi Hakoah labdarúgócsapatának romániai túráját az OETR még nem engedélyezte és így az osztrák csapat vendégszerelését a csemeti egyesületek kénytelenek voltak lemondani.

Uj 800 méteres síkfutó világrekord. Dallasból jelentik: Az amerikai John Woodruff a 800 m. síkfutásban 1 p. 47,1 mp.-cel új világrekordot állított fel. Ez a szédületes világrekord szinte hihetetlenül hangzik.

A japán-kínai konfliktus miatt veszély fenyegeti a tókiói olimpiát. Budapestről jelentik: Szombaton Budapesten járt Werner Klingeberg, a Nemzeti Olimpiai Bizottság megbízottja, aki a tókiói olimpával kapcsolatban a következőket jelentette ki: A Nemzetközi Olimpiai Bizottság kívánsága szerint egy európai megbízott fogja irányítani a japán olimpiai előkészületeket. Egymillió yent szavaztak meg a japánok, hogy anyagilag támogassák a résztvevő nemzeteket. Az utirányt is eldöntötték. Kanadán keresztül 21 nap alatt lehet eljutni Tókióba. A NOB-nak azonban egyelőre komoly bonyodalmakat okoz a mostani japán-kínai konfliktus. Az olimpiai bíróság véleménye szerint ugyanis az olimpiai játékok megtartását veszély fenyegeti, ha a japán-kínai háború kitörne. Ebben az esetben az olimpia rendezési jogát elveszik Tókiótól.

Sajtó alatt!

Még mindig...

Barzilay István
novellás kölete
10
novella

az erdélyi zsidóság életéről, ifjúságának problémáiról, chaluc-mozgalmának mozzanatairól. Az első erdélyi könyv, mely irodalmi formában tárja fel az erdélyi zsidó nép életét. Megrendelhető 100 lej előzetes beklildése ellenében (vidékre még 10 lej portóköltség) az Uj Kelet kiadóhivatalában.

SZÍNHÁZ-FILM
MŰVÉSZET

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőn premier: Gyilkosság a főpróbán.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

DRAKULA LEANYA. Premier. Fősz.: Otto Kruger, Marguerite Churchill. A hipnotizmus legnagyobb diádjala. Ezer szemből. Izzalmas cselekmény. Legújabb Fox Journal. Olcsó nyári helyárak: 15 és 19 plus 5. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

DAVILA MOZGÓ MŰSORA:

Mától két premier: 1. Ginger Rogers és Fred Astair legújabb táncosfilmje: Swing. 2. Buffalo Bill. Izzalmas cowboyfilm. Helyárak: 10, 15, 19+5 lej bélyeg. Előadások kezdete: 3, 6 és 9 órákor.

MUNKÁJ MOZGÓ MŰSORA:

Kedden, szerdán 3, 6 és 9 órákor oKlozsváron utoljára: I. A mi kis lányunk. Eddig a legbájosabb filmsláger. Fősz.: Shirley Temple és Rosemary Amer. II. Szeress, daloldj, nevéss. Pazar kiállítású operett. Fősz.: Ann Sothern és Edm. Lowe. III. Journal. Az király koronázási ünnepe.

RÁDIÓ MŰSORA

Szerda, július 21.

Bucuresti. 6.30: Torna, vidám zene, lemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadás, hírek. — 13: Déli zene, hírek. 15: Hírek, időszerű előadások. 19: Sibiceanu zenekar. 20.50: Operettlemezek. 21.30: Rádiózenekar.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, előrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.05: Operaház zenekar. 13.45: Hírek. 14: Szalonzene. 15.40: Hírek. 17.15: Felolvasás. 17.45: Hírek. 18: Előadás. Táncclemezek. 19.10: Magyar népzene, hanglemezekkel. 19.45: Zenekar. 20.30: Előadás. 20.45: Rádióelőadás. 21.50: Hírek. 22.10: Zenekar. 23: Ir-magyar barátság, előadás. Hanglemezek. 24: Hírek francia nyelven. 24.10: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.50: Rádiótörténet. 19.10: Hanglemezek. 20.15: Előadás. 20.45: Zenekar.

Bécs. 13: Könnyű zene. 14.10: Szimfonikus lemezek. 15: Hegedűművész lemezek. 17: Dívatos dalmélekek. 23.30: Táncczene.

Varsó. 13: Könnyű zene. 14.10: Szimfonikus lemezek. 15: Hegedűművész lemezek. 17: Dalmélekek.

APRÓ
HÍRJELETEK

Hegyszeri közlésnél egy szö 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Aláíráskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóköltség mellékelve van.

Paftneröt keres tisztviselőt augusztus elejére borszéki nyaralásra. Cim a kiadóban.

3 szobás komfortos villalaks kiadó. Maloasa 7.

Petrogázfűzőt különleges gázosítóval, teljesen veszélymentes, nem kormoz és nem füstöl, egy liter petróleum 8 órát ég. Legolcsóbban Moskovits és Társánál, Cluj, fűpostával szemben szeresheti be. Taka-rekossági könyvre is.

Játszótráznak menne gimnazista leány a vakációba. „Tanitana is” jelgére.

Lakást, vagy teljes ellátást keres hivatalnoklány köser kosztal zsidó urcasádnál. „Azonnalra” jelgére.

3 szobás komfortos villalaks kiadó. Maloasa 7.

Zongorát, rövidet, kereszthurost keresek. Cimel gyártmány és ármegjelöléssel: Almásky I. Cluj, Str. Saguna 24.

Központban elegánsan bútorozott különbejárta szoba, fürdőszobahasználattal, kiadó. Esetleg teljes ellátással. Gh. Bariju 2. II. emelet.

Vásároljon
kolozsvári Zsidó-
kórház sorsjegyet!Segít szegény belegeken és
örömet szerez önmagánakHuzás 1937. augusztus
hó 5-én4000 sorsjegy, 400 nyeremény
Egy sorsjegy ára 50 lej!Elárusítók Erdély és Bánát minden
jelentősebb városában

HU

Julius 25-től
a magánfő
az ezüst sz

Október 25-ig a köz
gadják a régi

Bucuresti, július
július 19-i ülésén me
miniszter jelentését,
tertanácsi naplót te

1. szakasz. Az ezü
ket 1937 július 25-
a forgalomból. Ez id
eket csak adófizetés
tóságnál történt bef
használni, de beválti
tőpénzmenekre a N
kárainál.

2. szakasz. Az adó
illetményeknek ezü
tendő fizetéseknek h
25-én bezárólag jár
a százejes ezüstpén
szünik.

— A beiga király
látogatást tesz az ar
bó jelentik: A beiga
vatalos látogatást te

— Legett a bras
ból jelentik: Az e
mes tűz ütött ki a
ban. A tűz gyorsan
letekre, melyekben
matáru és olajnemű
tízoltók a késő reg
tüz lakolizálásán.

— Evekön át
egyének gyakran
rendbe jönnek, ha
és esténként lefekv
természetes „Fetenc
mak. Az orvosok ajá

— Világítással lá
Bucurestiből jelent
zerint tervet k
Brassó országot me
adások szerint a k
700 ezer lejre fogu
Bucurestiből kell sz
ság világításának f
be került. A tervet
Brassó vasutvonal
val egyidőben ültet

— Kineveztek a
amányszójtát. Párizs
mert, a Francia Be
zójtát a lemondott
amányszóvá nevezték

— Megfellebezté
vezését. Jelentettük
omba vonulásával
ter jelölése alapján
rosi főjegyző, aki
esküt a főpolgárme
A miniszterium is l
de a jelek szerint
városi főjegyzői sz
hét fellebezés futot
sághoz, amelyekbe
érveket hoznak fel
dr. Pop Victor nem
törvényben előirt
nevezést meg kell
valószínűleg elől
elé városnazi körö
kintenek.

Szil

felvesz az 19
gondos és sz
vezetője dr. S

HIREK

Julius 25-től kivonják a magánforgalomból az ezüst száz lejeseket

Október 25-ig a közpénztárlaknál még elfogadják a régi száz lejeseket

Bucuresti, július 20. A minisztertanács július 19-i ülésén meghallgatta a pénzügyminiszter jelentését, a következő minisztertanácsi naplót tette közzé:

1. szakasz. Az ezüst százlejes érepenzereket 1937 július 25-ig bezárólag kivonják a forgalomból. Ez időpont után a százlejeseket csak adófizetéseknek, pénzügyigazgatóságoknál történt befizetéseknek lehet majd használni, de beválthatók lesznek más váltópénzre a Nemzeti Bank pénztárainál.

2. szakasz. Az adóknak és egyéb állami illetményeknek ezüst százlejesekben történő fizetéseknek határideje 1937 október 25-én bezárólag jár le, mely időtől kezdve a százlejes ezüstpénz forgalmi értéke megszűnik.

A belga király novemberben hivatalos látogatást tesz az angol királynál. Brüsszelből jelentik: A belga király novemberben hivatalos látogatást tesz az angol királynál.

Leógett a brassói Albina-raktár. Brassóból jelentik: Az elmúlt éjszaka veszedelmes tűz ütött ki a brassói Albina raktárakban. A tűz gyorsan terjedt át az összes épületekre, melyekben nagymennyiségű gyarmatáru és olajnemű is volt felhalmozva. A tüzőltök a késő reggeli órákig dolgoztak a tűz lakolizálásán. A kár nyolcmillió lejre rug. A hatóságok feltevése szerint a tüzet rövidzárlat idézte elő.

Eveken át székszorulásban szenvedő egyének gyakran meglepő rövid idő alatt rendbe jönnek, ha reggelenként felkeléskor és esténként lefekvés előtt egy-egy félpohár természetes „Ferenc József” keserűvizet isznak. Az orvosok ajánlják.

Világítással látják el az országutakat. Bucurestiből jelentik: A Tempo jelentése szerint tervet készítettek a Bucuresti-Brassó országút megvilágítására. A számadások szerint a költségek kilométerenként 700 ezer lejre fognak rugni, ha az áramot Bucurestiből kell szállítani. Az egész távolság világításának felszerelése 112 millió lejbe került. A tervet a Bucuresti-Cámpina-Brassó vasutvonal világítással való ellátásával egyidőben ültették át a gyakorlatba.

Kinevezték a Francia Bank új főkezelőjét. Párizsból jelentik: Pierre Faurelert, a Francia Bank helyettes főkezelőjét a lemondott Labeyrie helyébe főkezelővé nevezték ki.

Megfellebeztek a városi főjegyzői kinevezését. Jelentették, hogy Moga Aurel nyugalmában vonulással Dr. Dráganu főpolgármester jelölése alapján dr. Pop Victor lett a városi főjegyző, aki tegnap letette a hivatali esküt a főpolgármester és a prefektus kezébe. A minisztérium is hozzájárult a kinevezéshez, de a jelek szerint ezzel még nem zárult le a városi főjegyzői szék kérdése. Keddig ugyanis két fellebezés futott be a közigazgatási bírósághoz, amelyekben a fellebezők különböző érveket hoztak fel annak igazolására, hogy dr. Pop Victor nem felel meg a közigazgatási törvényben előírt feltételeknek és ezért a kinevezést meg kell semmisíteni. A napokban valószínűleg eldől a fellebezések ügye, amely elé városházi körökben nagy érdeklődéssel tekintenek.

Felakasztotta magát egy fetelepi kocsi. A Chintăului utca 33 számú ház kamrájában tegnap reggel felakasztva élettelenül találtak rá a házbeliek szomszédjuka Kocsis István 34 éves családosa kocsisra, aki egy fetelep szolgálatában állott. Értesítették a központi rendőrséget, ahonnan Marposan komisár szállott ki a helyszínre. A vizsgálat megállapította, hogy a halál már néhány órával a felfedezés előtt bekövetkezett, de eddig még nem derült ki, hogy Kocsis miért követett el öngyilkosságot. A hullát beszállították a törvényszéki bonctani intézetbe, a nyomozás pedig tovább folyik az öngyilkosság okának kiderítésére.

Szerencsés autóbaleset érte a dán trónörökös. Kopenhágából jelentik: A dán trónörökös autón Svédországba indult, hogy résztvegyen a svéd flotta nagygyakorlatán. Tengelytörés következtében az autó egyik kerekere kiesett. A trónörökösnek sikerült megállítania az autóját és így szerencsésen megmenekült az életveszélyből.

Mint egy vasabroncs

a mell körül

igy érzi a légzésnél az érelmeszesedésben szenvedő. A szédülési esetek, fülzúgások, stb. mellett a légzési nehézségek a 40 éven felüli kornál már az érelmeszesedés jelenlétét is jelentik.

Az egyetlen gyógyszer, amely ezen betegség összes symptomáira erősen hatással van a Dr. Mladejowsky-féle Sklerolsyrup.

Sklerolsyrup oldja a véregekben a mézsavat.

Ilyen módon a vérkeringés újra normális lesz, a szív nyugodtan tovább dolgozhat és sorjában eltűnnek az érelmeszesedés minden symptomái.

Diabétikusok Sklerolsyrup „D”-t vesznek, mely cukor nélkül készült. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Sírközelet. Néhai Stark Zsigmond Huedin-Budapest sírközeletének ünnepese csütörtökön, július 22-én délelőtt 10 órakor lesz Oradea-n Dorobanților uti orth. izr. temetőbe. Ezután hívja meg rokonait, ismerőseit és jóbarátait Stark Zsigmondné és gyermekei.

Egy francia újságíró öngyilkossága. Londonból jelentik: Henry Rouller francia újságíró az „Edinburgh Castel” nevű hajónak a southamptoni kikötőbe való érkezése előtt kabinjában öngyilkosságot követett el.

Holnap, csütörtöktől:

A filmgyártás klasszikus remekműve

BEN HUR

Lezajlott a repülőünnepség. Bucurestiből jelentik: Radu Irimescu légügyi miniszter jelenlétében megkezdődtek a repülőnap ünnepségek. Jelen voltak az összes légügyi felügyelők és parancsnokok, valamint mindazok, akik a repülés terén felmutatott érdemeikért kitüntetésbe részesültek. Istentisztelet után Radu Irimescu elvonult a csapatok előtt, majd beszédet tartott.

Az oradeai

ort. kóser

Szilági fiuinternátus

felvez az 1937-38. tanévre fiutaniúkat. A gyermekek a teljes ellátáson kívül gondos és szakosított előkészítést kapnak az intézet okleveles tanáraitól, akiknek vezetője dr. Szilas zsidó liceumi tanár. Érdeklődők forduljanak Internatul Evreesc de băieți Oradea, Str. Delavrancea 17. címhez.

Aranyér ellen Goedecke féle Anusol!

Halálozás. Temesváron váratlanul meghalt Kinsky Adolf a város általánosan becsült zsidó polgára. Kinsky Adolf, az elmúlt évtizedekben egyik leghíresebb női szabója volt a régi monarchiának. Temesvár női szabóiparának előharcosa volt Kinsky Adolf. Hetvenkilenc éves közbecsülésnek örvendő Kinsky Adolf szerda este még családja körében töltötte az estét teljes frissességben. Majd visszavonult szobájába, semmiről sem panaszkodva. Reggel 8 órákor, amikor a borbély a hálószobába ment, hogy megberetválja az öregurat, már halva találta az ágyban. Az elősiető család és a nyomban kihívott orvosok szerint szívbenululás végzett Kinsky Adolfal, aki már hosszabb idő óta betegeskedett. A Kinsky-szalonnak Ferenczy Ida udvarhölgy révén olyan jó hire volt, hogy nem egy esetben Erzsébet királyné is a Kinsky-szalonnól rendelte toalettjeit. Az osztrák és magyar arisztokrácia hölgyeinek mindig kedvelt embere volt Kinsky Adolf, aki az intelligens és abszolút jószágos ember és gerinces zsidó életet élte. Elévülhetetlen érdemei vannak a II. kerületi zsidó templom felépítésében. A „Chevra Kadisa” (Szentegylet) mai magas nívója megszervezésében fáradhatatlan volt és annak fentartásában mindig résztvett. Kinsky Adolf halálát fia: Dr. Kinsky Jenő vegyész-mérnök a „Tanara” részvénytársaság igazgatója, menyé született Diamand Eliz, két unokája: János és István gyászolják. Temetése pénteken d. u. 6 órakor történt tóren, a zsidóság osztatlan nagy részvéte mellett. A temetési szertartást Dr. Singer Jakab végezte és szertarteljes, meleg szavakkal bucsúztatta az elhunytat.

Augusztus 5-én lesz a Zsidó Kórház nyeremény-sorsjáték huzása

Már az egész országgrésben nagyaránya méretekben folyik az akció a Zsidó Kórház nyeremény sorsjátékának huzására. Az összes vidéki városokban nemcsak a sorsjegyügynökök, de a Zsidó Kórház Egyesület helyicsoportjai is tevékenyen veszik ki részüket a sorsjegyek eladásában. A nagyműltű és hivatottságú intézmény ezuttal igen értékes nyereménytárgyakkal jutalmazza támogatóit és az ötven lejes sorsjegy fejében a háztartásban és a mindennapi életben nélkülözhetetlen tárgyakkal keveskedik közönségének. Az országgrész egész zsidóságának fel kell karolnia ezt a sorsjegyakcióit, hiszen a Zsidó Kórház az egész zsidóság érdekeit szolgálja. A közelgő terminus erőteljesebb munkára is kell hogy serkenesse a kórház híveit, hogy általal is nagyobb összeghez tudják juttatni a hivatalos támogatást nélkülöz, de ma a tudományos életben a vezető szerepet játszó egészségügyi intézményt.

Hirdetmény fürdőberlet ügyben

Comunitatea Izr. Ort. Autonoma din Cluj. No. 629-1937. Pályázatot hirdetünk hitközségünknek Cluj, Str. Dubarilor 1. sz. a. levő „Cristal” ritális-, gőz- és kádfürdő berletére. Ajánlatok beadhatók folyó é. augusztus hó 15-ig a hitközség Titkári Hivatalában, str. Dubarilor 1. sz. a. A részletes berleti feltételek megtekinthetők ugyanott a hivatalos órák alatt. Cluj, 1937. július 16-án. Fflfer, titkar. Iuliu Weiss elnök.

Az „Egészség” júliusi száma. Dr. Norman kolozsvári belgyógyász kitünő folyóiratának, az „Egészség”-nek júliusi száma is a legérdekesebb anyagot öleli fel a közegészségügy köréből. Vezércikket dr. Constanta Stanca docens irt a rákbetegség gyógyításáról. Megtudjuk belőle, hogy a magnézium-tartalmú tápanyagok és víz leghatékonyabb szer a rákos betegség megelőzésére. A korpa magnézium-tartalma révén az integrál lisztből készült, ugynevezett fekete kenyér megállítja a betegség fejlődését, sőt gyógyító hatással is van reá. Dr. Vass Zoltán fogorvos a gyermekek fogazatáról irt tanulságos és minden szülőt föltte érdekő ismertetést. A szerkesztő dr. Norman figyelemreméltó cikkben kellő értékre szálítja le azokat a híreket, amiket az újságok közölték Szentgyörgyi tanár cukorbeteg elleni szeréről. Ugyancsak a szerkesztő tollából való a gyümölcsfogyasztást propagáló értékes cikk is. Szép és tanulságos írás ismereti a pihenés felrészítő hatását. Dr. Mátyás Terézia folytatja érdekes egészség-szépészeti tanulmányát. A „Sport és egészség” című cikk ezuttal az európai államok sportjával és nevelésével foglalkozik. A kisebb közlemények egyike a városi galambok kárte-

Kolozsvári gyerekek!

Jók voltakotok? Megkértétek szüleiteket hogy elvigyenek szombat délután a Református Kollégiumba a gyermekünnepélyre? Minden kolozsvári gyermek és cimborja azt számolja: „még csak kétszer alszunk addig!” A mesék csodavilága, a gyermekcirkus és ezer más mulatságos móka vár benneteket! Hozzatok el a rollereket is! Szeretettel várnak benneteket

AZ UJSÁGÍRÓ BACSIK.

Ma este: a Zsidó kórház és a zsidó Nőegylet klubestje az Ujságíróklubban. A Zsidó Kórházegyesület hölgybizottságának elnöke, dr. Fischer Tivadarné és több uriaszony látják el a háziasszonyi tisztet a Zsidó kórház és a Nőegylet mai klubestjén, amelyet nagy érdeklődés jegyében az Ujságíróklub helyiségében rendeznek meg. Külön meghívókat az estére nem küldenek, de mindenkit, aki jól és kellemesen akar egy estét eltölteni, szívesen látnak.

Megrongálták Ferenc József ausztriai szobrát. Bécsből jelentik: Hirtenbergben nemrég készült el Ferenc József császár szobra. Az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek a szobrot megrongálták.

Minden idők legnagyobb filmje:

BEN HUR

A magyar Proust. Az eltűnt idők nyomában. (Swann). Marcell Proust roppant jelentőségű nálunk is sokan ismerik már, olvasni azonban még csak kevesen és csak részlegesen olvashatták. Amikor a magyar Proustot az olvasó kezébe adjuk, nemcsak egy híres és érdekes regényvel, hanem egy irodalmi szenzációval akarunk kedveskedni, hanem módot nyújtani a hozzáértőknek és érdeklődőknek, hogy megismerhessék Proustot át a mai francia irodalom s a mai világirodalom egy oly csúcát, amelynek ismerete nélkül sem művészi világképük, sem szellemi és érzelmi élettartalmuk nem lehet teljes. Proust ugyanis nemcsak regényíró, hanem regényes emlékiratában korának és nemzetének egész társadalmát is felvonultatja, az arisztokráciát és a művészvilágot, a nagycsászár és a kispolgárságot, Párizst és a vidéket, a Dreyfus-ügyet és a világháborút és pedig nem a naturalizmus nyers és megszokott eszközeivel, hanem a prousti emlékezés tündérvilágában. Három kötetben jelent meg a világirodalom egyik legnagyobb írójának Marcell Proustnak ez a gyönyörű műve. A három kötet füze 356 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj. Kérjen teljes Grill szépirodalmi jegyzéket.

Diadalmasan visszatér a **BEN HUR** hangos változatban a METRO GOLDWYN FILMGYAR briliáns produkciója **Ramon Novareval** a ROYAL slágermozgóban.

konyságáról számol be érdekesen. Az „Egészség” előfizetési ára egész évre 110 lej. Megrendelhető a kiadóhivatal utján: Cluj, Calea Regele Ferdinand 56. Telefon: 19-92.

Zsolt Béla: Villámcapás. Zsolt új regénye most még könyvnapon áron füze 79 lej, kötve 106 lej. Később sokkal drágább. Pantheon könyvnapon könyvei még ezenkívül: Berendné: Lükettő talaj (2 kötet) füze 132 lej, kötve 185 lej, Földes Jolán: Péter nem veszi el a fejét, kötve 59 lej, Révay József: A költő és a császár, füze 99 lej, kötve 132 lej. Ezek mind kedvező könyvnapon árak rövid ideig. Postán utánvétellel küldi Lepage. Kérjen Pantheon könyvnapon jegyzéket.

